

**UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
FACULTATEA DE DREPT
ȘCOALA DOCTORALĂ ȘTIINȚE JURIDICE**

Cu titlu de manuscris
C.Z.U: 347.97/.99:35.072.6

CRECIUN NATALIA

**AXIOLOGIA INSPECȚIEI JUDICIARE
ÎN EFICIENTIZAREA ACTIVITĂȚII
AUTORITĂȚII JUDECĂTOREȘTI**

551.01 - TEORIA GENERALĂ A DREPTULUI

Rezumatul tezei de doctor în drept

CHIȘINĂU, 2021

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale Științe Juridice,
Universitatea de Stat din Moldova

Conducător de doctorat:

Negru Andrei, doctor habilitat în drept, profesor universitar

Componența Comisiei de doctorat pentru susținere publică:

Președintele comisiei: Ciobanu Rodica, doctor în filosofie, conferențiar universitar,
Universitatea de Stat din Moldova

Conducător de doctorat: Negru Andrei, doctor habilitat în drept, profesor universitar,
Universitatea de Stat din Moldova

Membri referenți: Aramă Elena, doctor habilitat în drept, profesor universitar,
Universitatea de Stat din Moldova

Smochină Andrei, doctor habilitat în drept, profesor universitar,
Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

Avornic Gheorghe, doctor habilitat în drept, profesor universitar,
Universitatea de Studii Politice și Economice Europene
„Constantin Stere”

Secretar științific: Pantea Oleg, doctor în drept, conferențiar universitar,
Universitatea de Stat din Moldova

Susținerea va avea loc la data de 03 septembrie 2021, orele 10.00, blocul 2 al USM, biroul 119,
str. Mihail Kogălniceanu 67, Chișinău.

Susținerea va avea loc în format mixt.

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Universității de Stat din Moldova și pe
pagina web a ANACEC.

Rezumatul a fost expediat la 08 iulie 2021

Secretar științific al Comisiei de doctorat,
Pantea Oleg, doctor în drept, conferențiar universitar

_____
(semnătura)

Conducător științific,
Negru Andrei, doctor habilitat în drept, profesor universitar

_____
(semnătura)

Autor
Creciun Natalia

_____
(semnătura)

© Creciun Natalia, 2021

CUPRINS

CUPRINS	3
REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII	4
CONȚINUTUL TEZEI	12
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI	28
BIBLIOGRAFIE.....	34
LISTA PUBLICAȚIILOR LA TEMA TEZEI.....	37
ADNOTARE	40

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei

Drepturile și libertățile fundamentale ale ființei umane constituie valori inerente vitalității unui stat de drept, în condițiile unui regim democratic de guvernare. Asigurarea bunei guvernări este o exigență față de serviciul public, centrat pe satisfacerea necesităților omului. Justiția, în calitate de putere în stat și serviciu public, trebuie să corespundă criteriilor de calitate și de eficiență, astfel încât omul să se simtă protejat din punctul de vedere al garanțiilor juridice privind drepturile și interesele sale.

Actualmente, justiția națională se confruntă cu grave probleme de credibilitate, percepția publică a corupției judiciare și a ineficienței procedurilor judiciare fiind destul de înalte. Această stare de lucruri impune adoptarea unor măsuri, în vederea reformării sectorului justiției. Reforma, la rândul său, trebuie să vizeze, în mod prioritar, segmentul guvernării și autoguvernării justiției, avându-se în vedere modul de organizare și de funcționare a sistemului judiciar în integralitatea sa (judecători, instanțe de judecată, organe de autoadministrare judecătorească). Rolul determinant în asigurarea bunei guvernări judiciare revine organelor de autoadministrare judecătorească, care trebuie să propage, prin activitatea lor, cultura drepturilor omului, cultura independenței, imparțialității, integrității și incoruptibilității autorității judecătorești. Inspekția judiciară națională, organ specializat al Consiliului Superior al Magistraturii, este un exponent al autoguvernării judecătorești. Deținând competențe de analiză, verificare și control în domenii particulare de manifestare a justiției (etica și disciplina judiciară, activitatea organizatorică a instanțelor de judecată, alte segmente ale carierei judecătorilor) și bucurându-se de autonomie funcțională, aceasta are un rol substanțial în asigurarea bunei autoguvernări judiciare.

Actualitatea abordării subiectului cu privire la axiologia inspekției judiciare în contextul eficientizării activității autorității judecătorești este explicată prin prisma relaționării directe a organului de inspekție judiciară cu valori fundamentale ale magistraturii (independența, imparțialitatea, integritatea, incoruptibilitatea, cultura juridică, conștiința juridică, cultura drepturilor omului, echitatea, etica judiciară, deontologia judiciară, disciplina judiciară), dar și cu fenomene negative, pasibile a submina aceste valori (manifestări contrare eticii, deontologiei și disciplinei judiciare, intimidări și presiuni asupra judecătorilor, atacuri publice asupra justiției, corupția judiciară, lipsa de integritate judiciară). Prin activitatea sa, inspekția judiciară este capabilă să contribuie la minimizarea efectelor fenomenelor negative de natură a afecta magistratura și valorile ei, cu impact sesizabil asupra eficienței justiției naționale.

Sporirea eficienței activității autorității judecătorești constituie un obiectiv care persistă constant pe agenda autorităților publice naționale responsabile de reformarea sectorului justiției. Rolul decisiv în acest proces revine organelor de autogovernare judecătorească.

Subiectul eficientizării activității justiției nu este unul de interes doar în raport cu sistemul juridic al Republicii Moldova. Entități internaționale, cu vastă experiență în administrarea justiției, sunt în căutarea unor metodologii variate și complexe de măsurare a calității, eficienței și performanței judiciare. Acesta este un segment de interes sporit pentru *Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ)*, care a publicat mai multe documente relevante, cum ar fi: Lista de verificare pentru promovarea calității justiției și a curților¹, destinată evaluării calității sistemelor judiciare naționale; Măsurarea calității justiției², calitatea justiției acoperind aspecte-cheie ale modului de furnizare a serviciilor judiciare. CEPEJ amintește expres și implicarea inspecțiilor judiciare în măsurarea calității justiției, în baza datelor colectate periodic prin sisteme de măsurare statistică³.

Precizăm că nu în toate sistemele juridice funcționează inspecții judiciare. În același timp, în sistemele juridice în care asemenea entități există, ele au atât denumiri, cât și competențe diferite. Din aceste considerente, în abordare generică: 1) prin organ de inspecție judiciară se va înțelege acea comisie disciplinară, parte a sistemului de autogovernare judecătorească, dar diferită de Consiliul Justiției, investită cu dreptul punerii în practică a procedurii disciplinare (Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni)⁴; 2) inspecțiile judiciare pot interveni în procesul măsurării calității justiției prin intermediul sistemelor de măsurare statistică, prin identificarea și analiza ariilor de calitate în interiorul „procesului de producție” în instituțiile judiciare (Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției)⁵.

În lumina acestor abordări conceptuale, activitatea organului de inspecție judiciară se circumscrie scopurilor și metodologiilor enunțate de Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției

---

¹ Checklist for promoting the quality of justice and the courts [online]. European Commission for Efficiency of Justice (CEPEJ), Strasbourg, 2008. [citată 20.12.2020]. Disponibil: <https://rm.coe.int/european-commission-for-efficiencyof-justice-cepej-checklist-for-promo/16807475cf>

² Measuring the Quality of Justice [online]. European Commission for Efficiency of Justice (CEPEJ), Strasbourg, 2016, pp. 14, 15 [citată 20.12.2020]. Disponibil: <https://rm.coe.int/european-commission-for-the-efficiency-of-justice-cepej-measuring-the-/1680747548>

³ Measuring the Quality of Justice [online]. European Commission for Efficiency of Justice (CEPEJ), Strasbourg, 2016, pp. 20 [citată 20.12.2020]. Disponibil: <https://rm.coe.int/european-commission-for-the-efficiency-of-justice-cepej-measuring-the-/1680747548>

⁴ Avizul nr. 10 (2007) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei referitor la Consiliul Justiției în serviciul societății [online]. Strasbourg, 23.11.2007, pp. 64 [citată 20.12.2020]. Disponibil: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&id=1254135&Site=COE&direct=true>

⁵ Measuring the Quality of Justice [online]. European Commission for Efficiency of Justice (CEPEJ), Strasbourg, 2016, pp. 20 [citată 20.12.2020]. Disponibil: <https://rm.coe.int/european-commission-for-the-efficiency-of-justice-cepej-measuring-the-/1680747548>

(CEPEJ), dar și de *Consortiul Internațional pentru Excelența Curților* (prin: Cadrul Internațional pentru Excelența Curților, ediția a II-a⁶; Cadrului Internațional pentru Excelența Curților, ediția a III-a⁷; Măsurile globale ale performanței curților⁸).

Deși există recomandări, studii ample și argumentate în domeniul detectării celor mai eficiente metode de sporire a calității și eficienței judiciare, până în prezent nu au fost inventate metodologii universale, care să funcționeze univoc și miraculos în toate sistemele juridice. Prin urmare, actualitatea subiectului rezidă și în necesitatea identificării unor direcții de eficientizare a activității magistraturii în realitatea națională, prin includerea în acest proces a inspecției judiciare.

Importanța problemei abordate

Cercetarea subiectului privind contribuția și axiologia inspecției judiciare în contextul eficientizării activității autorității judecătorești este o necesitate în condițiile sistemului juridic național. Independența justiției este expresie valorică a statului de drept. Și responsabilitatea justiției este expresie valorică a statului de drept. Organul de inspecție judiciară este acel exponent al autoguvernării judecătorești – independent din punct de vedere funcțional - care, prin activitatea de analiză, verificare și control în domenii specifice de manifestare a justiției, asigură echilibrul dintre independența judiciară și responsabilitatea judiciară. Importanța abordării problematicei elucidate constă în faptul că independența, imparțialitatea, responsabilitatea, integritatea, calitatea și eficiența justiției nu sunt privilegiile ale puterii judecătorești, ci piloni ai unui stat de drept, în care omul, drepturile și libertățile lui constituie valori fundamentale. Justiția este un serviciu public și trebuie să corespundă criteriilor de accesibilitate, transparență, calitate, echitate, astfel încât omul să poată beneficia efectiv de dreptul de acces la justiție și de dreptul la un proces echitabil.

Descrierea situației în domeniul de cercetare

Examinând lucrările științifice din ultima perioadă la nivel național și internațional, constatăm un număr destul de mare de studii valoroase, abordând fenomenul justiției în cele mai vaste și variate manifestări, dar și absența unor studii complexe privind nemijlocit instituția inspecției judiciare și relaționarea sa cu magistratura. În Republica Moldova, anumite aspecte referitoare la modul de organizare și de funcționare a inspecției judiciare au fost analizate de

---

⁶ International Framework for Court Excellence [online]. International Consortium on Court Excellence. National Center for State Courts. 2nd Edition, March 2013, pp. 3.1 [citată 20.12.2020]. Disponibil:

http://www.courtexcellence.com/_data/assets/pdf_file/0013/7312/the-international-framework-2e-2014-v3.pdf

⁷ International Framework for Court Excellence [online]. International Consortium on Court Excellence, 3rd Edition, May 2020, 48 p. [citată 20.12.2020]. Disponibil:

http://www.courtexcellence.com/_data/assets/pdf_file/0015/53124/The-International-Framework-3E-2020-V2.pdf

⁸ Global Measures of Court Performance [online]. International Consortium for Court Excellence, Melbourne, 2nd Edition, 2018, pp. 6 [citată 20.12.2020] Disponibil:

http://www.courtexcellence.com/_data/assets/pdf_file/0021/7617/global-measures-pre-publication-sep-2018.pdf

Alexandru Cocîrță⁹. Unii autori – din Republica Moldova și România - fac mențiune despre inspecția judiciară, dar își axează studiile pe alte direcții de cercetare (cum ar fi: Alexandru Arseni și Constantin Roșca¹⁰; Violeta Cojocaru¹¹; Cristi Danileț¹²). Pentru cercetarea comparativă a subiectului privind lucrările de inspecție judiciară sunt relevante lucrările autorilor: Ioan Gârbuleț¹³, Stefaan Voet și Marcel Storme¹⁴; Ronald D. Rotunda¹⁵. Alte studii științifice la tema organizării și funcționării organului de inspecție judiciară și a valorii sale pentru sistemul judiciar nu am depistat, nici la nivel național, nici în contextul altor sisteme juridice. În circumstanțele expuse, axiologia inspecției judiciare în eficientizarea activității autorității judecătorești este examinată și apreciată cu titlu de novăție pentru doctrina autohtonă, cercetarea fiind focusată atât pe analiza modului de organizare și de funcționare a inspecției judiciare, cât și pe argumentarea valorii sale în sporirea calității și eficienței justiției.

Identificarea problemei științifice

Problema științifică propusă spre examinare în prezenta lucrare rezidă în *demonstrarea valorii strategice a organului de inspecție judiciară, ca element indispensabil al magistraturii, fapt care a generat clarificarea locului, rolului, componentei și a principiilor de organizare și de funcționare a instituției inspecției judiciare, în vederea direcționării activității specifice de analiză, verificare și control spre eficientizarea activității autorității judecătorești, în contextul unei justiții independente și consolidate.*

---

⁹ COCÎRȚĂ, Alexandru. *Reformarea justiției în contextul implementării Planului de Acțiuni UE-Moldova* [online]: Chișinău, Arc, 2009, 128 pp. [citată 20.12.2020]. ISBN 978-9975-61-526-6. Disponibil: <http://www.e-democracy.md/files/alexandru-cocirta-reforma-justitiei.pdf>

¹⁰ ARSENI, Alexandru, ROȘCA, Constantin. Consiliul Superior al Magistraturii veritabil garant al independenței puterii judecătorești: reglementări legale și abordări doctrinare. In: *Revista Națională de Drept*. 2014, nr. 1(159), pp. 13-19. ISSN 1811-0770.

¹¹ COJOCARU, Violeta. Corelația dintre răspunderea disciplinară și morală a magistratului. In: *Revista Institutului Național al Justiției* [online]. 2016, nr.1(36), pp. 29-32 [citată 20.12.2020]. ISSN 1857-2405. Disponibil: https://www.inj.md/sites/default/files/17/29_32_Corelatia%20dintre%20raspunderea%20disciplinara%20si%20morala%20a%20magistratului_0.pdf

¹² DANILEȚ, Cristi. Consiliul Superior al Magistraturii – competențe nelegale în domeniul deontologiei magistraților. In: *Revista Forumul Judecătorilor* [online]. 2009, nr.1, pp. 41-50 [citată 20.12.2020]. ISSN 2065-8745. Disponibil: <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/Art-7-forumul-judecatorilor-nr-1-2009.pdf>

¹³ GÂRBULEȚ, Ioan. Procedura sancționării disciplinare a magistraților. I. Etapa verificărilor prealabile. In: *Revista Universul Juridic* [online]. 2017, nr. 2, pp. 5-33 [citată 20.12.2020]. ISSN 2393-3445 Disponibil: https://www.universuljuridic.ro/wp-content/uploads/2017/03/01_Revista_Universul_Juridic_nr_02-2017_PAGINAT_BT_I_Garbulet.pdf

¹⁴ VOET, Stefaan, STORME, Marcel. Experiența reformei judiciare instituționale în Belgia: noile organe care administrează sistemul judiciar. In: *Revista Forumul Judecătorilor* [online]. 2016, nr. 1, pp. 25-41 [citată 20.12.2020]. ISSN 2065-8745. Disponibil: <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/art-3.pdf>

¹⁵ ROTUNDA, Ronald D. Judicial Transparency, Judicial Ethics and a Judicial Solution: An Inspector General for the Courts. In: *Revista Forumul Judecătorilor* [online]. 2011, nr.2, pp. 16-34 [citată 20.12.2020]. ISSN 2065-8745. Disponibil: <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/Art-2-Forumul-judecatorilor-nr-2-2011-2.pdf>

Ipoteza de cercetare

În rezultatul formulării problemei științifice propuse spre examinare, lansăm spre verificare următoarea ipoteză de cercetare: activitatea de analiză, verificare și control exercitată de organul de inspecție judiciară în domenii particulare de manifestare a justiției poate fi valorificată, în sensul direcționării ei spre eficientizarea activității autorității judecătorești, în contextul unei justiții independente și consolidate, prin intermediul clarificării locului, rolului, componenței și a principiilor de organizare și de funcționare a organului respectiv.

Scopul și obiectivele tezei

Scopul lucrării constă în cercetarea complexă a instituției inspecției judiciare și argumentarea valorii ei în procesul eficientizării activității autorității judecătorești, în dinamica unei justiții consolidate, specifice unui regim democratic de guvernare.

Obiectivele cercetării sunt:

- a clarifica locul organului de inspecție judiciară în cadrul sistemului judiciar;
- a interpreta rolul organului de inspecție judiciară în eficientizarea activității autorității judecătorești;
- a demonstra componența substanțială a organului de inspecție judiciară;
- a distinge statutul inspectorilor judiciari în procesul exercitării atribuțiilor;
- a sintetiza particularitățile competențelor organului de inspecție judiciară;
- a standardiza principiile de activitate specifice organului de inspecție judiciară;
- a justifica valoarea inspecției judiciare în eficientizarea activității autorității judecătorești.

Sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare alese

În mare parte, cercetarea a fost axată pe *analiza* doctrinei și a reglementărilor normativ-juridice în domeniu, în vederea realizării unei *sinteze* calitative cu privire la organizarea și funcționarea organului de inspecție judiciară și la direcționarea operațiunilor de analiză, verificare și control spre eficientizarea activității autorității judecătorești. Unele constatări generale – referitoare la fenomenul percepției corupției judiciare, al integrității judiciare, al gradului de comunicare între diferiți actori ai sistemului judiciar etc. – au fost efectuate ca rezultat al *observațiilor* directe, în contextul activității profesionale cotidiene. S-a făcut apel la *metoda comparativă* în procesul cercetării conceptului și a esenței instituției inspecției judiciare în sisteme juridice distincte. Aceeași metodă și-a demonstrat valabilitatea și în cazul analizei reglementărilor normativ-juridice naționale, prin compararea evolutivă a fenomenului. *Metoda logică* (prin valorificarea procedeelelor de inducție și deducție) și *metoda hermeneutică* s-au dovedit a fi utile în procesul interpretării dreptului pozitiv național, în special în cazul apariției necesităților de remediere a lacunelor în drept. A fost utilizată cu prudență *metoda euristică* (analogia,

generalizarea și particularizarea, problematizarea, reformularea problemei, raționamentul demonstrativ), în încercările de a lansa propuneri argumentate privind reconsiderarea funcției de control a inspecției judiciare și schimbarea accentelor în procesul reformării sectorului justiției naționale (evidențierea rolului fundamental al pregătirii profesionale și etice a viitorilor juriști, al integrității judiciare, al culturii și conștiinței juridice profesionale, al responsabilității judiciare asumate, în raport cu strategiile de intensificare a răspunderii și sancționării juridice a reprezentanților magistraturii). În tentativa de a proiecta un așa-numit model al organului de inspecție judiciară și-a dovedit eficiența *scenariul*, în calitate de procedeu de verificare a ipotezei și de fundamentare a concluziilor.

Noutatea și originalitatea științifică a lucrării

Ținând cont de gradul redus de cercetare doctrinară a subiectului privind organizarea și funcționarea organului de inspecție judiciară și interacțiunea sa cu magistratura, remarcăm existența unor vaste domenii care solicită studiu avansat, prin manifestare de creativitate și originalitate. Cu titlu de novație, în conținutul tezei a fost proiectat un așa-numit model al organului de inspecție judiciară, prin elucidarea particularităților organizaționale și funcționale inerente unui atare organ de control judiciar. În aceeași ordine de idei, a fost lansată propunerea reconsiderării funcției de control a inspecției judiciare, prin instituirea în cadrul său a funcției de inspector judiciar de investigație, care să desfășoare activitate operativă. Argumentările pot fi utile în procesul de reformare a sistemului judiciar, în scopul eficientizării activității justiției naționale și realizării obiectivului final al reformei – edificarea și menținerea unei justiții consolidate și autosuficiente.

Semnificația teoretică și valoarea aplicativă a lucrării

Soluționarea problemei științifice formulate la elaborarea tezei a fost posibilă datorită examinării unui amplu volum de informație, cuprinsă în lucrări științifice ale unor distinși autori din Republica Moldova și din alte state. În rezultat, s-a reușit: conceptualizarea gradului de relaționare a organului de inspecție judiciară cu magistratura și valorile ei; argumentarea componenței substanțiale a organului de inspecție judiciară; evaluarea nivelului de independență funcțională de care trebuie să se bucure inspecția judiciară; detectarea domeniilor care necesită completare sau perfecționare pe cale normativ-juridică; reconsiderarea funcției de control a inspecției judiciare etc.

Valoarea aplicativă a lucrării

Conținutul tezei este centrat pe aplicabilitatea concluziilor și recomandărilor cu privire la modul de organizare și de funcționare a organului de inspecție judiciară – uneori prin redefinirea capacităților acestui organ de control. Opiniile lansate sunt argumentate prin prisma standardelor

internaționale în domenii specifice de manifestare a justiției și pot fi luate în considerație în procesul de reformare a sectorului justiției naționale, reformă ce nu poate ocoli segmentul autoguvernării judecătorești, din care face parte și inspecția judiciară. Or, cercetarea de ansamblu este orientată spre fortificarea mecanismelor de responsabilizare a magistraturii naționale, cu respectarea și garantarea concomitentă, la cel mai înalt nivel, a independenței judiciare.

Rezultatele științifice principale înaintate spre susținere

Rezultatele științifice principale înaintate spre susținere sunt prezentate într-o formă succintă, sistematizată, prin prisma concluziilor generale și a recomandărilor. Argumentele de rigoare au fost prezentate în conținutul lucrării, dar și, consecvent, în publicații științifice.

Unele rezultate științifice au fost prezentate spre publicare în materialele conferințelor științifice naționale și internaționale, cum ar fi: „*Integrare prin cercetare și inovare*”, USM, edițiile 2016, 2017, 2018, 2019, 2020; „*Redimensionarea valorilor democratice în condițiile societății informaționale*”, USM, 2017; „*Realități și perspective ale învățământului juridic național*”, USM, 2019; „*Statul, securitatea și drepturile omului în condițiile societății informaționale*”, USM, edițiile, 2019, 2020; „*Perspectivile și problemele integrării în spațiul european al cercetării și educației*”, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, edițiile 2016, 2018, 2020.

Implementarea rezultatelor științifice

În scopul investirii cu caracter aplicativ a rezultatelor științifice obținute în procesul cercetării, au fost publicate mai multe articole științifice la subiectul tezei (în ordinea apariției): 1) „Modul de apreciere a categoriilor de adresări examinate de inspecția judiciară” (Creciu N., 2018); 2) „Reconceptualizarea funcției de control a inspecției judiciare” (Negru A., Creciu N., 2018); 3) „Particular forms of evaluation and assessment of judges: between exigency of a consolidated justice and violation of justice independence” (Creciu N., 2019); 4) „La protection juridique des juges poursuivis pénalement par des mécanismes d'autogouvernement judiciaire” (Creciu N., 2020); 5) „Should the Judicial Inspection Body Care about Judicial Corruption? The Cases of Moldova and Romania” (Negru A., Creciu N., 2020); 6) „Criterii de evaluare a calității și eficienței activității inspecției judiciare” (Creciu N., compartiment în monografie colectivă); 7) „The role of Court Presidents and of the judicial inspection body in strengthening the performance of the Judiciary. Functional interactions for achieving a common goal” (Țurcanu R., Creciu N., 2021). Lucrările ar putea prezenta interes pentru teoreticienii și practicienii în domeniul dreptului, inclusiv din perspectiva utilității argumentelor invocate în raport cu derularea procesului de reformare a sectorului justiției Republicii Moldova. Adicional, ar constitui un suport

relevant pentru studenții, masteranzii și doctoranzii Facultăților de Drept interesați de subiectul abordat.

Aprobarea rezultatelor

Teza a fost elaborată și discutată în cadrul Școlii doctorale de Științe Juridice a Universității de Stat din Moldova. Rezultatele cercetării au fost aprobate de către comisia de îndrumare din cadrul Școlii doctorale și Departamentul Drept Public al Universității de Stat din Moldova.

Publicații la tema tezei – 18 (1 compartiment în monografie colectivă, 6 articole științifice, 6 comunicări în materialele conferințelor științifice, 5 rezumate ale comunicărilor în materialele conferințelor științifice).

Volumul și structura lucrării

Structural, teza este alcătuită din: adnotare, introducere, patru capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie. Volumul total al lucrării este de 242 pagini (212 pagini de text de bază), iar lista surselor bibliografice se rezumă la 319.

Cuvinte-cheie: inspecție judiciară, autoritate judecătorească, Consiliul Justiției, calitatea și eficiența justiției, etica și disciplina judiciară, control specializat, consolidarea justiției.

CONȚINUTUL TEZEI

Introducerea cuprinde reperele conceptuale ale tezei, cu privire la: actualitatea și importanța temei cercetate, gradul de cercetare a temei, scopul și obiectivele lucrării, identificarea problemei științifice propuse spre soluționare, ipoteza de cercetare lansată spre verificare, noutatea științifică a lucrării, sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare alese, importanța teoretică și valoarea aplicativă a tezei, precum și suportul științific privind aprobarea rezultatelor cercetării.

Capitolul 1, denumit **Analiza situației privind valoarea organului de inspecție judiciară în sporirea calității și eficienței justiției**, cuprinde două paragrafe și concluzii.

Cel dintâi paragraf – Cercetarea studiilor științifice privind calitatea și eficiența justiției și rolul organului de inspecție judiciară în obținerea și consolidarea acestor indicatori - este axat pe cercetarea abordărilor doctrinare asupra conceptelor de calitate, eficiență și performanță a justiției. Acestea au constituit punctul de reper în investigarea nemijlocită a valorii organului de inspecție judiciară în eficientizarea de ansamblu a activității justiției. Doctrina juridică nu oferă definiții sau interpretări unice referitor la semnificația calității, eficienței sau performanței justiției, abordările variind în funcție de autor, de context, de subiectul abordat. Per ansamblu, acestea includ aspecte precum: calitatea deciziilor judiciare, proceduri judiciare echitabile și independente, audieri judiciare publice, respectarea termenelor rezonabile, calitatea sistemelor judiciare, respectarea rigorilor unui proces echitabil etc.

Structuri internaționale, cu vastă activitate de expertiză în administrarea justiției, realizează studii complexe în vederea alcătuirii unor metodologii, a unor repere de evaluare a calității, eficienței și performanțe justiției, care să fie aplicabile în diferite sisteme juridice, în raport cu activitatea judecătorilor și a instanțelor de judecată. Spre exemplu, *Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ)*, recomandă evaluarea calității și a eficienței judiciare din perspectiva justiției ca serviciu public¹⁶. Similar, *Consortiul Internațional pentru Excelența Curților* pune accent pe necesitatea focusării instanțelor de judecată pe utilizatorii sistemului judiciar, în sensul garantării unor proceduri judiciare echitabile și promovării valorilor fundamentale ale justiției: egalitatea în fața legii, echitatea, imparțialitatea, independența la adoptarea hotărârilor,

---

¹⁶ Checklist for promoting the quality of justice and the courts [online]. European Commission for Efficiency of Justice (CEPEJ), Strasbourg, 2008, pp. 4-5 [citat 20.12.2020]. Disponibil: <https://rm.coe.int/european-commission-for-efficiencyof-justice-cepej-checklist-for-promo/16807475cf>

competența, integritatea, transparența, accesibilitatea, actualitatea și certitudinea¹⁷. Un alt instrument internațional dedicat eficientizării justiției - *jurisprudența terapeutică*, care tinde să se integreze pe arena juridică ordinară, în special în justiția penală și juvenilă¹⁸, solicită judecătorilor implicare activă în judecarea cauzelor, inclusiv prin reconsiderarea problematicii sintetizate în esența cauzei deduse spre judecare și chiar prin manifestare de empatie, în anumite situații, astfel încât legea aplicabilă să-și demonstreze rolul de agent terapeutic, iar judecătorul – de participant activ, valorificator și coordonator al schimbărilor, din perspectiva tratamentului aplicat față de justițiabili.

Întru realizarea scopului propus, care constă în cercetarea complexă a instituției inspecției judiciare și argumentarea valorii ei în procesul eficientizării activității autorității judecătorești, în dinamica unei justiții consolidate, specifice unui regim democratic de guvernare, urmează de estimat în ce măsură lucrările de inspecție judiciară pot contribui la sporirea calității și eficienței justiției, din perspectiva abordărilor doctrinare și a instrumentelor internaționale pertinente. Din cele relatate supra, constatăm că nu au fost inventate definiții și concepte universale privind calitatea, eficiența și performanța justiției și nici metodologii universale de măsurare a acestora, dat fiind specificul organizatoric și funcțional al magistraturii în diferite sisteme juridice. În pofida acestui fapt, anumite criterii de calitate și de eficiență a justiției pot fi sintetizate, atât raportate la judecători, cât și la instanțe de judecată.

Organul de inspecție judiciară – prin prisma atribuțiilor cu care este investit în baza legislației Republicii Moldova – este capabil a interveni pe anumite segmente de eficientizare a activității autorității judecătorești în ansamblu (pornind de la convingerea că performanța judecătorilor și performanța instanțelor de judecată nu pot fi analizate și evaluat disociat). Astfel, dimensiunile pe care ar putea interveni organul de inspecție judiciară sunt: verificarea activității manageriale desfășurate de conducerea instanței; controlul activității compartimentelor organizatorice ale instanțelor de judecată; analiza datelor statistice privind activitatea judecătorilor și activitatea instanțelor; monitorizarea și analiza calității serviciilor publice furnizate utilizatorilor instanței; estimarea climatului de muncă în colectivul instanței de judecată, prin prisma gradului de comunicare între judecători și personalul instanței; verificarea respectării exigențelor unui

---

¹⁷ International Framework for Court Excellence [online]. International Consortium on Court Excellence. National Center for State Courts. 2nd Edition, March 2013, pp. 3.1.5 [citată 20.12.2020]. Disponibil:

http://www.courtexcellence.com/_data/assets/pdf_file/0013/7312/the-international-framework-2e-2014-v3.pdf

¹⁸ WEXLER, David B., Getting Started with the Mainstreaming of Therapeutic Jurisprudence in Criminal Cases: Tips on How and Where to Begin [online]. In: *Revista Española de Investigación Criminológica*. 2016, vol.14, Arizona Legal Studies Discussion Paper, pp. 16-39. [citată 20.12.2020]. ISSN: 1696-9219. Disponibil: <https://ssrn.com/abstract=2858589>

proces echitabil; aprecierea conduitei judecătorilor prin prisma normelor etice, deontologice și disciplinare etc.

În această ordine de idei, valoarea inspecțiilor judiciare poate fi demonstrată: în arealul responsabilizării judecătorilor și a personalului instanțelor de judecată – prin verificarea petițiilor privind etica judiciară, prin verificarea și examinarea sesizărilor privind disciplina judiciară; în arealul îmbunătățirii anturajului organizațional și funcțional al judecătorilor – prin verificarea activității organizatorice a instanțelor de judecată; în arealul asigurării unei protecții juridice sporite judecătorilor, în vederea garantării independenței judiciare – prin verificarea primară a demersurilor Procurorului General privind pornirea urmăririi penale în privința judecătorilor.

În acest mod, inspecția judiciară are un rol activ și extrem de important în procesul complex de consolidare a justiției – concept încetățenit și dezvoltat în doctrina juridică autohtonă de prof. univ., dr. hab. Andrei Negru¹⁹.

Al doilea paragraf – Abordări normativ-juridice privind locul și rolul organului de inspecție judiciară în sistemul judiciar – este dedicat examinării reglementărilor normativ-juridice internaționale, naționale (prin *național* a se înțelege sistemul juridic al Republicii Moldova) și străine, care stabilesc locul organului de inspecție judiciară în cadrul puterii judecătorești și consacră rolul acestuia în eficientizarea activității justiției.

Printre documentele internaționale care fac referire la aspecte organizatorice și funcționale ale organului de inspecție judiciară, cu impact asupra segmentului sporirii calității și eficienței judiciare, menționăm: Carta Europeană cu privire la Statutul judecătorului²⁰, Avizul CCJE nr. 3 (2002) asupra principiilor și regulilor privind imperativele profesionale aplicabile judecătorilor și în mod deosebit a deontologiei, comportamentelor incompatibile și imparțialității²¹, Avizul CCJE nr. 10 (2007) referitor la Consiliul Justiției în serviciul societății²² etc. Recomandările internaționale abordează instituția inspecției judiciare prin prisma unor principii directe, fiind elaborat conceptul organului de inspecție judiciară și instituite recomandări generale privind componența sa organică. De asemenea, se pune accent sporit pe regulile, principiile și valorile care

---

¹⁹ NEGRU, Andrei. *Consolidarea justiției în statul contemporan democratic*. Chișinău: Sirius, 2012. 240 p. ISBN 978-9975-57-039-8

²⁰ Carta Europeană cu privire la Statutul judecătorului [online]. Consiliul Europei, Strasbourg, 1998 [cit. 20.12.2020]. Disponibil: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/106139>

²¹ Avizul nr. 3 (2002) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei asupra principiilor și regulilor privind imperativele profesionale aplicabile judecătorilor și în mod deosebit a deontologiei, comportamentelor incompatibile și imparțialității [online]. Strasbourg, 19.11.2002 [cit. 20.12.2020]. <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&id=1212265&direct=true>

²² Avizul nr. 10 (2007) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei referitor la Consiliul Justiției în serviciul societății [online]. Strasbourg, 23.11.2007 [cit. 20.12.2020]. Disponibil: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&id=1254135&Site=COE&direct=true>

trebuie respectate de autogovernarea judecătorească, din care face parte și organul de inspecție judiciară, în procedurile disciplinare inițiate în privința judecătorilor.

Întru investigarea subiectului lucrării, a fost examinat și cadrul normativ-juridic național și anume: Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii²³ (legea-cadru în domeniul organizării și funcționării Consiliului Superior al Magistraturii), Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor²⁴ (stabilește modul de exercitare de către inspecția judiciară a competenței de verificare și examinare a plângerilor privind fapte ce pot constitui abateri disciplinare comise de judecători), Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a inspecției judiciare²⁵ (regulamentul-cadru de organizare și funcționare a inspecției judiciare), Regulamentul cu privire la volumul, metodele, temeiurile și procedura de verificare a activității organizatorice a instanțelor judecătorești la îndeplinirea justiției²⁶ (stabilește modul de exercitare de către inspecția judiciară a competenței de verificare a activității organizatorice a instanțelor de judecată) etc.

De asemenea, instituția inspecției judiciare este examinată în aspect comparativ, prin analiza succintă a unor aspecte organizaționale și funcționale, în contextul unor altor sisteme juridice.

Capitolul 2 – Modul de organizare a organului de inspecție judiciară și statutul inspectorilor judiciari - cuprinde trei paragrafe și concluzii.

În *cel dintâi paragraf* – *Locul și rolul organului de inspecție judiciară în sistemul judiciar* - cercetarea este axată pe realizarea obiectivelor de clarificare a locului organului de inspecție judiciară în cadrul sistemului judiciar și de interpretare a rolul său în eficientizarea activității autorității judecătorești.

În sistemul juridic al Republicii Moldova inspecția judiciară este element al autogovernării judecătorești, funcționând în calitate de organ specializat al Consiliului Superior al Magistraturii și bucurându-se de autonomie operațională. La nivel de reglementare, subordonarea organizațională față de Consiliul Superior al Magistraturii nu afectează capacitatea inspecției judiciare de a-și exercita competențele în mod independent. Conceptual, detașându-ne de specificul unui sistem juridic anume, este primordial a garanta independența funcțională în

---

²³ Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii: nr. 947-XIII din 19 iulie 1996. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 22.01.2013, nr. 15-17

²⁴ Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor: nr. 178 din 25 iulie 2014. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 15.08.2014, nr. 238-246

²⁵ Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a inspecției judiciare. Aprobata prin Hotărârea CSM: nr. 506/24 din 13.11.2018. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 18.01.2019, nr.13-21

²⁶ Regulamentul cu privire la volumul, metodele, temeiurile și procedura de verificare a activității organizatorice a instanțelor judecătorești la îndeplinirea justiției. Aprobata prin Hotărârea CSM: nr. 239/9 din 12.03.2013. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 31.05.2013, nr. 119-121

exercitarea nemijlocită a atribuțiilor de către inspectorii judiciari, prin excluderea sau limitarea, după caz, a implicării în acest proces a reprezentanților autoguvernării judecătorești (în special cu referire la membrii Consiliului Superior al Magistraturii) și a reprezentanților executivului (în special cu referire la șeful statului sau Ministrul Justiției). În context, este recomandat Ministrul Justiției să nu fie implicat în luarea deciziilor privind măsurile disciplinare față de judecători și nici în desfășurarea inspecțiilor în instanțele de judecată.

Rolul organului de inspecție judiciară într-un sistem juridic este dedus din direcțiile sale de activitate și din spectrul competențelor atribuite prin lege. La nivel național, activitatea inspecției judiciare are drept scop: „îmbunătățirea performanței organizatorice a instanțelor de judecată [...]; responsabilizarea judecătorilor [...]; înlăturarea disfuncționalităților și prevenirea riscurilor în activitatea instanțelor de judecată” etc²⁷.

În abordare generală, misiunea organului de inspecție judiciară se manifestă pregnant pe dimensiunea responsabilizării magistraților. Instituirea unui control intern asupra magistraturii, exercitat de organul de inspecție judiciară – parte a magistraturii, răspunde tendinței de autopurificare și de autoperfecționare a sistemului judiciar prin mecanisme de autoguvernare judecătorească. Rolul inspecției judiciare este inclusiv de a contribui la fortificarea imaginii justiției, prin: perfecționarea cadrului organizatoric al instanțelor de judecată, intervenții prompte în cazuri de apărare a onoarei, demnității, reputației profesionale și independenței judecătorilor. Totodată, organul de inspecție judiciară nu trebuie transformat în structură de presiune și control nejustificat asupra magistraților, o atare abordare diminuând esențial valoarea organului vizat. Dimpotrivă, eforturile trebuie direcționate spre garantarea la cel mai înalt nivel a independenței judiciare și la fortificarea imaginii de ansamblu a magistraturii.

Al doilea paragraf – Componenta organului de inspecție judiciară – este focusat pe realizarea obiectivului de a demonstra componenta organului de inspecție judiciară: în aspect numeric (cu referire la numărul membrilor săi) și în aspect substanțial (cu referire la categoriile de profesioniști care ar trebui să se regăsească în cadrul său). În ce privește cel dintâi aspect, este imperios ca organul de inspecție judiciară să fie alcătuit dintr-un număr suficient de membri, care să asigure buna funcționare a instituției – eficient și calitativ. Din perspectiva componentei substanțiale, organul cu competențe specifice în procedura disciplinară în privința judecătorilor (cum este și cazul inspecției judiciare) trebuie să fie alcătuit preponderent din judecători²⁸ -

---

²⁷ Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a inspecției judiciare. Aprobata prin Hotărârea CSM: nr. 506/24 din 13.11.2018. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 18.01.2019, nr.13-21, pp.1.3

²⁸ Avizul nr. 10 (2007) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei referitor la Consiliul Justiției în serviciul societății [online]. Strasbourg, 23.11.2007, pp. 63, 64 [citat 20.12.2020]. Disponibil: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&id=1254135&Site=COE&direct=true>

recomandare care nu-și găsește reflectare în organizarea inspecției judiciare naționale. Or, în lumina modificărilor intervenite în 2018 în Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (art.7¹ alin.(3) lit.d)), nu pot candida la funcția de inspector judiciar persoanele care au „exercitat funcția de judecător pe parcursul ultimilor 3 ani”²⁹, acest aspect fiind examinat detaliat în lucrare și în anumite publicații științifice.

Totodată, în inspecția judiciară pot fi selectate persoane din rândul reprezentanților societății civile (profesori universitari în drept, avocați), acest fapt contribuind la sporirea credibilității organului de inspecție judiciară: cel puțin la nivel de aparență, societatea este dispusă să aibă mai mare încredere într-un organ de control în componența căruia sunt admiși inclusiv profesioniști din alte sfere decât magistratura. Important este ca, la nivelul organelor de autoguvernare judecătorească, să fim în prezența unei reprezentări apolitice, minoritare a societății civile, în raport cu membrii judecători³⁰ și în prezența unei selecții pe criterii de profesionalism.

În acest paragraf intervenim și cu o propunere de reorganizare substanțială a organului de inspecție judiciară, prin includerea în componența sa a unei categorii specifice de personal – a inspectorilor judiciari de investigație, care să desfășoare activitate operativă. Scopul urmărit constă în responsabilizarea judecătorilor, a candidaților la funcția de judecător și a personalului instanțelor de judecată, precum și în consolidarea rolului și axiologiei inspecției judiciare în procesul eficientizării activității autorității judecătorești. Este explicată esența și necesitatea unei atare reorganizări, este interpretat conceptul activității operative desfășurate de inspectorii judiciari de investigație, sunt argumentate limitele statutului inspectorilor judiciari de investigație, este justificată indispensabilitatea respectării confidențialității activității operative și a datelor obținute pe această cale. Stabilirea unor reguli stricte privind potențiala activitate operativă desfășurată de organul de inspecție judiciară constituie un imperativ.

*Cel de-al treilea paragraf – Statutul inspectorilor judiciari – componentă a independenței funcționale a inspecției judiciare – este destinat realizării obiectivului de a distinge statutul inspectorilor judiciari în procesul exercitării atribuțiilor. Este remarcată necesitatea utilizării în legislația națională a terminologiei adecvate, în sensul înlocuirii denumirii de *inspector-judecător* cu sintagma *inspector judiciar*, aceasta reflectând cu precizie esența funcției avute în vedere. Statutul inspectorilor judiciari este examinat în contextul cadrului normativ-juridic pertinent al*

---

²⁹ Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii: nr. 947-XIII din 19 iulie 1996. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 22.01.2013, nr. 15-17

³⁰ Report of the Special Rapporteur on the independence of judges and lawyers [online]. A/67/305, UN DOC, 13.08.2012, pp. 88 [citat 20.12.2020]. Disponibil: <https://undocs.org/pdf?symbol=en/A/67/305>

Republicii Moldova, prin prisma clarificării drepturilor, obligațiilor, restricțiilor de serviciu, interdicțiilor și incompatibilităților, a cazurilor de răspundere juridică.

Este argumentată necesitatea garantării imunității funcționale a inspectorilor judiciari în aceeași măsură în care este garantată judecătorilor. Întrucât instituția imunității inspectorilor judiciari nu este cercetată distinct în doctrina juridică, reflecțiile incidente sunt argumentate prin prisma instituției imunității judecătorului. În mediul juridic există opinii împărțite privind instituția imunității judiciare: unii teoreticieni și practicieni consideră că imunitatea este invocată de unii magistrați pentru a acoperi anumite ilegalități, inclusiv acte de corupție, fiind apreciată mai mult ca un privilegiu, decât o necesitate; alții, însă, evidențiază că „lupta cu corupția, este un argument axiologic esențial, însă, pot fi identificate și alte căi de preîntâmpinare a acestui fenomen, evitând un iminent control politic al justiției, [...] manifestarea axiologică a instituției imunității judecătorului [fiind] cu mult mai importantă [...]”³¹. În lucrare este dezvoltată necesitatea menținerii imunității, atât în raport cu judecătorii, cât și, implicit, în raport cu inspectorii judiciari, pornind de la ideea că imunitatea judecătorească este o determinantă inerentă a independenței judecătorești și un imperativ în contextul sistemului juridic național. Imunitatea funcțională reprezintă inclusiv fundamentul unui anumit grad de confort, de liniște psihologică pentru profesioniștii vizați, generat de încrederea că, în pofida tuturor limitărilor impuse prin lege (restricții, incompatibilități, standarde de conduită în timpul, dar și în afara orelor de serviciu, obligația de reținere și rezervă în exprimări publice etc.) pot beneficia de o protecție juridică sporită, legală și legitimă.

În linii mari, reglementările normativ-juridice naționale privind statutul inspectorilor judiciari acordă subiecților vizați drepturi și garanții juridice suficiente pentru exercitarea funcțiilor cu bună-credință și în spiritul unui înalt nivel de performanță. Iar obligațiile și responsabilitățile impuse sunt în măsură a favoriza exercitarea de către inspectorii judiciari a dreptului discreționar pozitiv, în sensul alegerii celei mai bune opțiuni de conduită dintre cele oferite de lege.

Capitolul 3 – Realizarea atribuțiilor de analiză, verificare și control în procesul de funcționare a inspecției judiciare – cuprinde o analiză amplă a funcționalității inspecției judiciare naționale și cuprinde trei paragrafe și concluzii, obiectivul urmărit fiind cel de sintetizare a particularităților competențelor organului de inspecție judiciară.

În cel dintâi paragraf – Caracteristica generală a modului de funcționare inspecției judiciare naționale prin prisma competențelor sale – este analizată funcționalitatea de ansamblu a

---

³¹ POALELUNGI, Mihai, NEGRU, Andrei. Argumentarea imunității judecătorului în realitatea juridică națională. In: *Revista Națională de Drept*. 2012, nr.11(146), pp. 19, 21. ISSN 1811-0770.

inspecției judiciare naționale, prin prisma exercitării competențelor. Este accentuată obligativitatea respectării prioritare și fără excepții a principiului independenței justiției și a autorității lucrului judecat.

Examinarea petițiilor. Petițiile care sunt depuse la Consiliului Superior al Magistraturii și conțin date cu privire la etica judiciară sunt examinate de inspecția judiciară, ca organ de control din sfera autoadministrării judecătorești. Problematika acestui aspect de funcționalitate a inspecției judiciare constă în delimitarea petițiilor privind etica judiciară de sesizările privind disciplina judiciară. Or, deși categorii foarte apropiate, etica judiciară și disciplina judiciară sunt diferite în esență.

Diferite sau chiar opuse acțiunii disciplinare, după spirit și implementare, regulile de etică profesională au menirea să influențeze conduita judecătorilor, prin plasarea lor în inima producerii și aplicării standardelor³². Distincția conceptuală dintre etica judiciară și disciplina judiciară este cu atât mai importantă, cât impactul acestor proceduri asupra carierei judiciare sunt semnificativ diferite. Dacă adresările vizează încălcarea normelor de etică, acestea sunt examinate prin prisma instituției contenciosului administrativ; dacă, însă, adresările vizează o abatere gravă de la normele de conduită profesională, acestea pot justifica inițierea procedurilor disciplinare, cu impact mult mai puternic asupra carierei judiciare.

Cercetarea funcționalității inspecției judiciare naționale, prin prisma examinării petițiilor privind etica judiciară, este axată pe următoarele subiecte: cadrul normativ-juridic pertinent, condiții de formă și de conținut privind petițiile, examinarea propriu-zisă a petițiilor, termene de examinare, garanțiile judecătorului vizat, motivarea actelor de inspecție judiciară, rezultatele examinării petițiilor și modul de contestare a acestora. De asemenea, este examinată tangența funcționalității inspecției judiciare cu funcționalitatea altei entități, parte a autogovernării judecătorești – Comisia de Etică și Conduită Profesională a Judecătorilor, activitatea căreia este orientată spre prevenirea încălcărilor de etică profesională în rândul judecătorilor, prin consultanță și consiliere pe probleme de conduită profesională.

Examinarea demersurilor privind pornirea urmăririi penale sau efectuarea unor acțiuni de urmărire penală în privința judecătorilor este o competență a inspecției judiciare, exercitată în contextul protecției inviolabilității judecătorului, respectarea imunității judiciare fiind o garanție a independenței acestuia. Cercetarea este structurată în baza câtorva repere, cum ar fi: cadru normativ național, examinarea propriu-zisă a demersurilor, dreptul la apărare garantat

---

³² Breaking up judges' isolation - Guidelines to improve the judge's skills and competences, strengthen knowledge sharing and collaboration, and move beyond a culture of judicial isolation [online]. CEPEJ(2019)15/6 December 2019, pp. 140 [citată 20.12.2020]. Disponibil: <https://rm.coe.int/cepej-2019-15-en-knowledge-sharing/16809939e4>

judecătorului vizat în demers, caracterul confidențial al procedurii, termene de examinare. De asemenea, este studiat rolul Consiliului Superior al Magistraturii în examinarea respectivelor demersuri depuse de Procurorul General, inclusiv prin prisma Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 23 din 27.06.2017³³, care, într-un fel, a consolidat valoarea autoguvernării judecătorești în garantarea unei protecții juridice sporite judecătorilor la pornirea urmăririi penale și/sau exercitarea altor acțiuni de urmărire penală în privința acestora.

Simultan, accentuăm că nici inspecția judiciară la verificarea primară a demersurilor Procurorului General, nici Consiliul Superior al Magistraturii la adoptarea hotărârii privind acordul sau dezacordul cu cele solicitate prin demers, nu-și pot aroga atribuții de instanță de judecată.

Studierea temeiurilor respingerii de către Președintele Republicii Moldova sau de către Parlament a candidaturii propuse de Consiliul Superior al Magistraturii pentru numirea sau promovarea judecătorilor în funcție este un aspect funcțional care acordă inspecției judiciare prerogativa exercitării unor verificări preliminare în contextul numirii sau promovării judecătorilor în funcție (fără ca activitatea acesteia să interfereze cu cea a Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor). Un moment crucial în valorificarea rolului inspecției judiciare în exercitarea acestei competențe a reprezentat adoptarea de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova a Hotărârii nr. 32 din 05 decembrie 2017³⁴, prin care au fost declarate neconstituționale dispozițiile normative privind verificarea de către Serviciul de Informații și Securitate a candidaților la funcția de judecător și a judecătorilor, la numirea și promovarea acestora în funcție. Valoarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 32 din 05 decembrie 2017 poate fi estimată atât din perspectiva fortificării capacităților funcționale ale organelor de autoadministrare judecătorească, cât și din perspectiva garantării independenței judecătorilor și a justiției în ansamblu, limitarea dreptului Serviciului de Informații și Securitate de a efectua verificări restabilind, într-o anumită măsură, echilibrul dintre puterea executivă și puterea judecătorească și oferind inspecției judiciare spațiu de manifestare în domeniu.

Modul de exercitare de către inspecția judiciară a acestei competențe este cercetat pe baza următoarelor repere: situația de fapt până la adoptarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 32 din

---

³³ Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate a articolului 23 alin.(2) din Legea nr.947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (ridicarea imunității judecătorului). (Sesizările nr.31g/2017 și nr.55g/2017): nr. 23 din 27.06.2017. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 22.09.2017, nr.340-351

³⁴ Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice (verificarea judecătorilor de către Serviciul de Informații și Securitate), (Sesizarea nr. 115g/2017): nr.32 din 05.12.2017. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 09.02.2018, nr.40-47

05 decembrie 2017; situația de fapt după adoptarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 32 din 05 decembrie 2017; procedura verificărilor la nivelul inspecției judiciare.

Competența verificării corectitudinii repartizării aleatorii a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești este atribuită expres inspecției judiciare naționale în 2018, deși, în opinia noastră, inspecția judiciară exercita asemenea verificări în contextul verificării de ansamblu a activității organizatorice a instanțelor de judecată. În exercitarea acestor atribuții, inspectorii judiciari trebuie să țină cont de reglementările normativ-juridice în domeniul organizării judecătorești, al distribuirii aleatorii a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești și în domeniul verificării activității organizatorice a instanțelor de judecată.

Importanța altui aspect de funcționalitate a inspecției judiciare - *verificarea executării Hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii* – rezidă în faptul că executarea hotărârilor este un indicator inerent al efectivității autogovernării judecătorești.

Organizarea audienței cetățenilor, la rândul său, contribuie la transparentizarea activității inspecției judiciare, la fortificarea imaginii inspecției judiciare, dar și la sporirea calității actului de justiție prin: remedierea deficiențelor reclamate de cetățeni în timpul audierilor; explicarea specificului funcționării justiției în ansamblu și a posibilităților de valorificare a remediilor procesuale specifice examinării cauzelor civile, penale, contravenționale, după caz (spre exemplu, utilizarea căilor ordinare de atac și nu depunerea unei adresări la inspecția judiciară). Aceasta ar putea fi și o modalitate de descărcare a inspecției judiciare de un număr impunător de adresări neîntemeiate.

În același Paragraf, intervenim cu o propunere de *lege ferenda*: de a investi expres Consiliul Superior al Magistraturii cu competența de a examina cererile privind apărarea independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor și cererile privind apărarea independenței și imaginii justiției și, corespunzător, inspecția judiciară - cu competența de a verifica, la solicitarea Consiliului Superior al Magistraturii, circumstanțele invocate în respectivele cereri (în prezent, Consiliul Superior al Magistraturii examinează asemenea tipuri de cereri prin prisma obligației de a asigura ocrotirea drepturilor și libertăților magistraților, onoarei și demnității lor în condițiile legii și nu în temeiul unei norme exprese de competență). Menirea organelor de autogovernare judecătorească este de a proteja corpul judecătoresc de atacuri publice, într-o manieră vizibilă și convingătoare pentru societate. În exercitarea actului de justiție, judecătorul se află în serviciul societății, activitatea sa relaționând direct cu drepturile și libertățile omului, cu valorile, așteptările și percepțiile societății. Buna reputație a judecătorului este strâns legată de încrederea oamenilor în sistemul judiciar, ceea ce justifică o dată în plus necesitatea apărării acestei reputații, deopotrivă cu independența și imaginea justiției, prin mecanisme de autogovernare judecătorească.

Modul de implementare a unei atare propuneri de completare a cadrului normativ național este examinat prin prisma câtorva aspecte: invocarea raționamentului; anumite aspecte de procedură; drepturile și obligațiile inspectorilor judiciari; drepturile și garanțiile judecătorilor; termene de examinare.

Al doilea paragraf este destinat *Specificului examinării sesizărilor privind disciplina judiciară*. Scopul reglementării prin lege a procedurii de examinare a sesizărilor privind disciplina judiciară este de a responsabiliza judecătorii în procesul exercitării actului de justiție, în vederea eficientizării și consolidării justiției naționale. Subiectul este investigat în baza anumitor dimensiuni orientative, precum: subiecții cu drept de sesizare; forma și conținutul sesizării; procedura verificării și examinării sesizărilor de către inspecția judiciară; examinarea propriu-zisă a sesizărilor; drepturile, obligațiile și garanțiile judecătorului în procedura disciplinară la nivelul inspecției judiciare; raportul inspecției judiciare; rolul inspecției judiciare după transmiterea cauzei către Colegiul Disciplinar și Consiliul Superior al Magistraturii. Urmare a cercetării acestor dimensiuni, am constatat că, prin examinarea sesizărilor privind disciplina judiciară, într-o manieră obiectivă și calitativă, inspecția judiciară aduce un aport substanțial în procesul de responsabilizare a magistraților, contribuind la asigurarea echilibrului dintre responsabilitatea judiciară, independența judiciară și integritatea judiciară - toate aceste dimensiuni fiind încadrate în conceptul general de activitate eficientă a autorității judecătorești. Acest aspect de funcționalitate a inspecției judiciare – în arealul disciplinei judiciare - prezintă interes sporit pentru societate (nu doar în sistemul juridic național). Explicația s-ar rezuma la faptul că, datorită specificului funcției deținute și importanței sale în realizarea actului de justiție – act de putere publică – cu impact nemijlocit, uneori imediat asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, judecătorul se află mereu în vizorul societății. Drept consecință, judecătorul trebuie să apară în fața unui observator independent nu doar ca un profesionist, cu studii și calificări corespunzătoare, dar inclusiv ca o persoană cu un nivel înalt de moralitate, decență, modestie, moderație, demnitate, disciplină și chiar „bun simț”³⁵ – trăsături care trebuie manifestate nu doar în timpul orelor de muncă, ci și în afara lor. Totodată, în absolut fiecare caz de apreciere a conduitei unui judecător ca fiind în arealul încălcării disciplinei judiciare, atenție sporită trebuie acordată: independenței judecătorului; confidențialității fazei inițiale a procedurii disciplinare; garantării dreptului la un proces echitabil judecătorului vizat; motivării corespunzătoare a actelor adoptate de organele de autoguvernare judecătorească în procedura disciplinară; garantării dreptului de a contesta în

---

³⁵ ARAMĂ, Elena. Interpretarea juridică: de la elemente juridice și politice la bun simț. In: *Statul, securitatea și drepturile omului în condițiile societății informaționale: conf. șt.-practică intern.*, 13-14 decembrie 2018, Chișinău: Artpoligraf, 2019, pp. 41-47. ISBN 978-9975-108-88-1

instanța de judecată hotărârea adoptată la nivelul autorităților cu competențe în procedura disciplinară.

În *cel de-al treilea paragraf* au fost examinate *Particularitățile competenței de verificare a activității organizatorice a instanțelor de judecată*. În căutarea excelenței, instanțele de judecată trebuie să corespundă anumitor criterii de calitate și de eficiență; totodată, instanțele excelente urmează a măsura sistematic calitatea și eficiența serviciilor furnizate³⁶. Modul de organizare a activității instanțelor de judecată prezintă un pilon important în manifestarea justiției, ceea ce dictează necesitatea creării unui sistem de control intern echilibrat și calitativ. Un atare control este desfășurat, la nivel național, de inspecția judiciară. Reperle analizate se referă la cercetarea: formelor de control, a domeniilor de intervenție (verificarea activității manageriale, a activității judecătorilor, grefierilor, cancelariei, arhivei, a modului de distribuire a dosarelor); exercitarea propriu-zisă a controlului; conținutul actului de control.

Per ansamblu, instituirea controlului asupra activității organizatorice a instanțelor judecătorești are drept scop: „[...] transparen[tizarea] activității de îndeplinire a justiției [...]; eficien[tizarea] activității instanțelor judecătorești, a judecătorilor și a personalului instanțelor; verific[area] respectării prevederilor Codului de etică al judecătorului [și] a conduitei profesionale înalte a personalului instanțelor judecătorești; [...] verific[area] modalității de funcționare a instanțelor de judecată [...]; formul[area] propunerilor adecvate, [...] în vederea îmbunătățirii performanței organizaționale a instanțelor de judecată; identific[area] aspectelor ce țin de răspunderea disciplinară a judecătorilor [...]; semnal[area] și verific[area] cazurilor de încălcare a independenței și imparțialității judecătorilor și formularea de propuneri” etc.³⁷ Obiectivul final este de a ordona lucrurile în cadrul instanței, de a asigura instanța cu suficiente resurse umane și materiale, de a promova politici de deschidere a personalului și a serviciilor instanței față de societate, astfel încât justiția, ca serviciu public, să răspundă cerințelor de calitate și eficiență.

Prin exercitarea competenței de verificare a activității organizatorice a instanțelor de judecată, inspecția judiciară contribuie nemijlocit la depistarea vulnerabilităților – specifice unei anumite instanțe sau sistemului în ansamblu – estimând gravitatea acestora și propunând soluții. În acest mod, își aduce aportul la eficientizarea activității tuturor compartimentelor care funcționează în cadrul instanțelor de judecată. Importanța controalelor se explică, în special, prin

---

³⁶ International Framework for Court Excellence [online]. International Consortium on Court Excellence, 3rd Edition, May 2020, pp. 35 [citată 20.12.2020]. Disponibil:

http://www.courtexcellence.com/_data/assets/pdf_file/0015/53124/The-International-Framework-3E-2020-V2.pdf

³⁷ Regulamentul cu privire la volumul, metodele, temeiurile și procedura de verificare a activității organizatorice a instanțelor judecătorești la îndeplinirea justiției. Aprobata prin Hotărârea CSM: nr. 239/9 din 12.03.2013. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 31.05.2013, nr. 119-121, pp. 3

rolul preventiv al acestora, în contextul responsabilizării judecătorilor și a personalului instanțelor de judecată. Iar valoarea respectivelor controale este incontestabilă: fiind exercitate de inspecția judiciară – exponent al magistraturii – constituie adevărate mecanisme de auto perfecționare a sistemului judiciar, prin resurse de autoadministrare judecătorească.

Importanța măsurării performanței serviciilor judiciare, inclusiv pe calea statisticii (durata procedurilor, cauze restante etc.) – componentă a activității de inspecție judiciară la nivel național - este explicată de CEPEJ prin prisma mai multor elemente: aceasta este o sursă de informație pentru varii aspecte ale serviciilor judiciare; are utilizare socială și economică largă; este unul dintre instrumentele utilizate de organele internaționale pentru evaluarea sistematică a eficienței țării; datele statistice și empirice constituie un instrument fundamental pentru organizarea judiciară, pentru pregătirea, justificarea și prezentarea bugetului. Ministrul Justiției și magistratura, fiecare în limitele competențelor și responsabilităților sale, trebuie să fie apte să-și apere propriul buget și propria independență, prin etalarea nivelului de performanță³⁸. În acest sens, rolul controalelor efectuate de organul de inspecție judiciară asupra activității organizatorice a instanțelor de judecată este inestimabil.

Capitolul 4 – Perspective de manifestare a inspecției judiciare în procesul eficientizării activității autorității judecătorești – reprezintă un corolar al întregii cercetări, asigurând caracterul unitar, consecvent, integru al lucrării.

Cel dintâi paragraf – este orientat spre sintetizarea căilor de eficientizare a activității autorității judecătorești ca rezultat al intervenției organului de inspecție judiciară, acestea fiind: responsabilizarea judecătorilor; responsabilizarea președinților și a vicepreședinților instanțelor de judecată; responsabilizarea altor funcționari în cadrul magistraturii; perfecționarea activității organizatorice a instanțelor de judecată; protecția juridică a judecătorilor și a sistemului justiției împotriva unor informații publice false, cu caracter denigrator; protecția juridică a judecătorilor împotriva intimidărilor, presiunilor din partea organelor procuraturii; numirea și promovarea în sistemul justiției a unor judecători integri (cu mențiunea că inspecția judiciară nu deține competențe de numire și promovare în funcție, având un rol subsidiar în aceste proceduri); informarea societății despre modul de organizare și de funcționare a justiției naționale.

Este accentuat rolul preventiv al inspecțiilor judiciare și necesitatea fortificării percepției generale, inclusiv în mediul judiciar, că inspecțiile judiciare nu constituie un mijloc de persecutare a magistraților, ci de sporire a performanței judiciare, prin depistarea vulnerabilităților locale și/sau

---

³⁸ Measuring the Quality of Justice [online]. European Commission for Efficiency of Justice (CEPEJ), Strasbourg, 2016, pp. 30, 31 [citată 20.12.2020]. Disponibil: <https://rm.coe.int/european-commission-for-the-efficiency-of-justice-cepej-measuring-the-/1680747548>

sistemice, prin evaluarea riscurilor și dificultăților realizării atribuțiilor de către judecători și personalul instanțelor, prin îmbunătățirea, în limitele competențelor, a acelor contururi ale activității instanțelor care sunt în măsură a afecta calitatea și eficiența actului de justiție. Inspecțiile judiciare nu sunt un scop în sine, ele constituie un segment firesc și inerent al oricărui proces de reformă în arealul justiției. În context, este esențial a remarca faptul că exercitarea calitativă și eficientă a inspecțiilor judiciare depinde și de gradul și nivelul de comunicare profesională în cadrul sistemului judiciar: este necesară încurajarea atitudinii proactive, a leadership-ului, a interviziunii și eliminarea, pe această cale, a tăcerii organizaționale, care poate stimula corupția³⁹ și submina independența judecătorilor⁴⁰.

Reglementările normativ-juridice pertinente, care poziționează inspecția judiciară națională în cadrul sistemului de autogovernare judecătorească, este premisa fundamentală a nivelului calitativ (prezumtiv) înalt al verificărilor exercitate de către organul menționat. Valoarea respectivelor verificări poate fi fortificată prin cultivarea continuă a culturii și a conștiinței juridice profesionale a judecătorilor, a inspectorilor judiciari și a altor actori din sectorul justiției, prin promovarea culturii drepturilor omului, a culturii independenței și integrității judiciare, dar și prin promovarea comunicării active în interiorul sistemului judiciar.

Cel de-al doilea paragraf este dedicat Proiectării modelului eficient de organizare și de funcționare a organului de inspecție judiciară în contextul unei justiții independente, prin realizarea obiectivelor de standardizare a principiilor de activitate specifice organului de inspecție judiciară și de justificare a valorii organului de inspecție judiciară în eficientizarea activității autorității judecătorești.

Pornind de la particularitățile organului de inspecție judiciară și ale activității de verificare și control desfășurate de acesta, sunt reliefate câteva principii noi, de perspectivă, raportate la activitatea de inspecție judiciară. Acestea se referă la necesitatea: promovării unei colaborări prudente între inspecția judiciară și entități exponente ale executivului (cu referire la Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Autoritatea Națională de Integritate); asigurării continuității strategiilor și principiilor de activitate în funcționarea tuturor organelor de autoadministrare judecătorească; unificării practicii de interpretare și de aplicare a legii la nivelul

---

³⁹ DANILEȚ, Cristi. *Corupția și anticorupția în sistemul juridic* [online]. Editura C.H. Beck, 2009, pp. 146 [citat 20.12.2020]. ISBN 978-973-115-639-2. Disponibil:

https://www.kas.de/c/document_library/get_file?uuid=3aa82403-8d21-bd2f-132c-181792196d98&groupId=252038

⁴⁰ GLOPPEN, Siri. Courts, Corruption and Judicial Independence. In: SOREIDE, Tina, WILLIAMS, Aled., eds. *Corruption, Grabbing and Development: Real World Challenges* [online]. Bergen, Norway: Edward Elgar Publishing, 2014, pp. 72 [citat 20.12.2020]. ISBN: 978 1 78254 440 1. Disponibil: <https://www.cmi.no/publications/5091-courts-corruption-and-judicial-independence#author-details>

autogovernării judecătorești; asigurării echilibrului dintre transparență și confidențialitate în funcționalitatea inspecției judiciare.

Cu titlu de sinteză, este propus proiectul unui așa-numit model al instituției inspecției judiciare, cu relevarea reperelor fundamentale privind locul și rolul acesteia în sistemul judiciar, modul de organizare (sub aspectul componenței organice și al profesiilor care ar trebui să se regăsească în ea), modul de funcționare (din perspectiva domeniilor în care intervenția organului de inspecție judiciară este indispensabilă) și principiile care ar trebui să ghideze inspectorii judiciari în exercitarea competențelor, în calitate de exponenți ai autogovernării judecătorești. Reiterăm că este standardizat un *așa-numit model* al organului de inspecție judiciară, un model perfect, veritabil, unic, imuabil nefiind posibil de proiectat. Accent este pus pe necesitatea perfecționării cadrului normativ în domeniu, promovării culturii și a conștiinței juridice profesionale în rândul tuturor actorilor sistemului judiciar și creării premiselor necesare funcționării independente a organului de inspecție judiciară, indiferent de conjunctura politică a perioadei de referință, toate acestea fiind în măsură a contribui la valorificarea capacităților organului de inspecție judiciară, în direcția fortificării axiologiei sale în eficientizarea activității autorității judecătorești.

Integritatea inspectorilor judiciari este o premisă fundamentală în contextul exercitării unor lucrări de inspecție judiciară calitative și eficiente. Integritatea, la rândul său, presupune nu doar deținerea unor capacități intelectuale și a unei pregătiri profesionale avansate, ci și a unui nivel înalt de cultură și de conștiință juridică. O magistratură cu o integritate incontestabilă este o instituție esențială pentru asigurarea conformității cu democrația și cu statul de drept⁴¹. În cazul absenței unui cadru normativ-juridic adecvat și/sau a unei conduite integre din partea inspectorilor judiciari, dispare însăși rațiunea existenței și funcționării eficiente a inspecției judiciare, indiferent de eforturile de altă natură depuse de autorități în reformarea justiției. Or, „[...] schimbarea organizării nu servește la nimic dacă sistemul de valori este în derivă”⁴².

La final, conchidem că magistratura este un element indispensabil al puterii de stat. Rolul său în menținerea statalității, a ordinii și coeziunii sociale este de neînlocuit. Din aceste considerente, numirea și promovarea în funcții judiciare (cu referire la judecători, membri ai organelor de autogovernare judecătorească, grefieri, asistenți) trebuie să se facă în baza unor criterii stricte, care să vizeze atât pregătirea profesională, cât și integritatea candidaților. Cultura

---

⁴¹ Report of the Special Rapporteur on the independence of judges and lawyers [online]. A/67/305, UN DOC, 13.08.2012, pp. 14 [citată 20.12.2020]. Disponibil: <https://undocs.org/pdf?symbol=en/A/67/305>

⁴² ALT, Eric. Calitatea hotărârilor judecătorești. In: *Revista Forumul Judecătorilor* [online]. 2009, nr. 2, pp. 54 [citată 20.12.2020]. ISSN 2065-8745. Disponibil: <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/Art-7-Forumul-judecatorilor-nr-2-2009.pdf>

independenței și a imparțialității justiției, cultura comunicării juridice profesionale trebuie cultivate constant în procesul de formare și de perfecționare continuă a cadrelor pentru funcții judiciare. Aceste dimensiuni constituie fundamentul axiologic al contribuției organelor de autoguvernare judecătorească – și, implicit, a inspecției judiciare - în procesul eficientizării activității sistemului judiciar. Cadrul normativ-juridic adecvat, care să creeze condiții preliminare bunei funcționări a sistemului judiciar în ansamblu, eforturile consolidate ale celor trei puteri în stat și ale societății civile, depuse cu ocazia reformării justiției ar trebui să fie catalizatori ai procesului de eficientizare și de consolidare a justiției naționale.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

În rezultatul examinării complexe a instituției inspecției judiciare, a fost verificată ipoteza de cercetare și, drept consecință, a fost soluționată problema de cercetare importantă pentru domeniul dreptului, care constă în demonstrarea valorii strategice a organului de inspecție judiciară, ca element indispensabil al magistraturii, fapt care a generat clarificarea locului, rolului, componenței și a principiilor de organizare și de funcționare a acestei instituții, în vederea direcționării activității specifice de analiză, verificare și control spre eficientizarea activității autorității judecătorești, în contextul unei justiții independente și consolidate. Concluziile generale, reflectând rezultatele științifice care au contribuit la soluționarea problemei științifice, sunt:

1. **Locul inspecției judiciare în sistemul judiciar.** Analiza comparativă a reglementărilor normativ-juridice privind crearea și funcționarea organului de inspecție judiciară în diferite sisteme juridice, coroborate cu recomandările europene în domeniu, au permis *clarificarea locului acestui organ în sistemul judiciar* și validarea indispensabilității creării și funcționării sale în cadrul magistraturii. Indubitabil, organul de inspecție judiciară trebuie să fie parte a magistraturii, deținând mecanisme specifice de verificare și control cu caracter intern. Garantarea prin lege a independenței sale operaționale este imperioasă (concluzii dezvoltate în: Negru A., Creciun N., „Reconceptualizarea funcției de control a inspecției judiciare”, Creciun N., „Privire generală asupra instituției inspecției judiciare. Aspecte comparative”).
2. **Rolul inspecției judiciare.** Interpretând rolul organului de inspecție judiciară în *eficientizarea activității autorității judecătorești*, conchidem că acesta are misiunea de a contribui la: depistarea și remedierea vulnerabilităților existente în activitatea organizatorică a instanțelor de judecată; constatarea și perfecționarea bunelor practici de organizare internă a instanțelor de judecată; responsabilizarea judecătorilor (cu sau fără funcții manageriale) și a altor funcționari ai instanțelor de judecată; apărarea reputației, imparțialității și independenței judecătorilor, a imaginii și independenței justiției. Organul de inspecție judiciară trebuie să manifeste activism inclusiv în prevenirea și combaterea corupției judiciare (concluzii dezvoltate în: Negru A., Creciun N., „Should the Judicial Inspection Body Care about Judicial Corruption? The Cases of Moldova and Romania”; Creciun N., „Rolul inspecției judiciare în apărarea reputației profesionale a judecătorilor și a imaginii justiției”; Creciun N., „Rolul inspecției judiciare în responsabilizarea președinților instanțelor de judecată”).

3. **Componența inspecției judiciare.** Pornind de la standardele internaționale în domeniu, am reușit a demonstra componența substanțială a organului de inspecție judiciară. Este recomandată o componență mixtă, întru garantarea unui plus de valoare credibilității sale publice. Este recomandabil inspectorii judiciari să fie aleși din rândul judecătorilor și din rândul altor profesioniști în drept (profesori universitari, avocați), judecătorii urmând a prevala numeric. Desemnarea inspectorilor judiciari din rândul procurorilor ar trebui evitată (concluzii dezvoltate în: Creciun N., „Excluderea dreptului judecătorilor în funcție de a accede în inspecția judiciară – mijloc de soluționare a conflictelor de interese sau subminarea esenței autoadministrării judecătorești”; Creciun N., „Professional legal culture and legal consciousness – premises of the efficiency and credibility of the judicial inspection body”)
4. **Statutul inspectorilor judiciari.** Examinarea cadrului normativ-juridic național face posibilă *distingerea statutului inspectorilor judiciari*, care – la capitolul drepturilor, garanțiilor juridice și al obligațiilor - este asemănător (nu analogic) statutului judecătorilor, cu ajustarea respectivă la specificul profilului ocupațional. Îndatorirea de a respecta Codul de etică al judecătorilor, de a exercita atribuțiile în mod imparțial și de a respecta necondiționat independența judecătorilor și a instanțelor de judecată, precum și autoritatea lucrului judecat, limitează dreptul discreționar negativ al inspectorilor judiciari în exercitarea atribuțiilor. Însă, drepturile și garanțiile statutare (inclusiv inviolabilitatea) au rolul de a le fortifica capacitatea decizională și încurajează valorificarea dreptului discreționar pozitiv în procesul exercitării atribuțiilor.
5. **Competențele organului de inspecție judiciară.** În lucrare *au fost sintetizate particularitățile fiecărei competențe a organului de inspecție judiciară* în sistemul juridic național. De regulă, funcționalitatea organului de inspecție judiciară este asociată cu instituția răspunderii disciplinare a magistraților, precum și cu exercitarea de verificări și controale asupra activității organizatorice a instanțelor de judecată. Totuși, anumite sisteme juridice, inclusiv cel al Republicii Moldova, atribuie inspecției judiciare și alte prerogative importante, fiind, astfel, descoperit rolul specific al acestei instituții în contextul altor aspecte ale carierei profesionale a judecătorilor (concluzii dezvoltate în: Creciun N., „Modul de apreciere a categoriilor de adresări examinate de inspecția judiciară”, Creciun N. „La protection juridique des juges poursuivis pénalement par des mécanismes d’autogouvernement judiciaire”).
6. **Principii de perspectivă în activitatea organului de inspecție judiciară.** În rezultatul analizei funcționale a inspecției judiciare naționale, *au fost standardizate principii de*

perspectivă, specifice activității entității vizate, cum ar fi: promovarea unei colaborări prudente între inspecția judiciară și entități exponente ale executivului (cu referire la Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Autoritatea Națională de Integritate); asigurarea continuității strategiilor și principiilor de activitate în funcționarea tuturor organelor de autoadministrare judecătorească; unificarea practicii de interpretare și de aplicare a legii la nivelul autoguvernării judecătorești; asigurarea echilibrului dintre transparență și confidențialitate în funcționalitatea inspecției judiciare. Acestea ar fi în măsură a contribui la sporirea calității și eficienței actului de inspecție judiciară (concluzii dezvoltate în: Creciu N., „Particular forms of evaluation and assessment of judges: between exigency of a consolidated justice and violation of justice independence”; Creciu N., „Confidentiality and Transparency in the Judicial Inspection Works. The Case of the Republic of Moldova”).

- 7. *Axiologia organului de inspecție judiciară în eficientizarea activității autorității judecătorești.*** *Valoarea organului de inspecție judiciară în eficientizarea activității autorității judecătorești este justificată prin prisma căilor concrete de intervenție în acest proces și anume prin: responsabilizarea judecătorilor; responsabilizarea președinților și a vicepreședinților instanțelor de judecată; responsabilizarea altor funcționari ai sectorului justiției; perfecționarea activității organizatorice a instanțelor de judecată; protecția juridică a judecătorilor și a sistemului justiției împotriva unor informații publice false, cu caracter denigrator; asigurarea unui anumit nivel de protecție juridică a judecătorilor împotriva intimidărilor, presiunilor din partea organelor procuraturii; efectuarea unor verificări primare în procesul numirii și promovării în funcție a unor judecători integri; informarea societății despre modul de organizare și de funcționare a Justiției naționale. Cu titlu de novație, a fost argumentată posibilitatea fortificării capacităților funcționale ale inspecției judiciare în procesul consolidării justiției, prin reconceptualizarea funcției sale de control, în sensul instituirii în cadrul său a inspectorilor judiciari de investigație, care să desfășoare activitate operativă (Concluzii dezvoltate în: Negru A., Creciu N., „Reconceptualizarea funcției de control a inspecției judiciare”; Creciu N., „Particular forms of evaluation and assessment of judges: between exigency of a consolidated justice and violation of justice independence”; Țurcanu R., Creciu N. „The role of Court Presidents and of the judicial inspection body in strengthening the performance of the Judiciary. Functional interactions for achieving a common goal”).*

Cu titlu de **recomandări**, invocăm următoarele:

1. **Terminologie în acte normativ-juridice.** În vederea asigurării caracterului consecvent și exact al limbajului utilizat în actele normativ-juridice pertinente reglementării instituției inspecției judiciare, recomandăm înlocuirea termenului de „inspector judecător” cu termenul de „inspector judiciar” în: art.7¹ alin.(1)-(5) al Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr.947-XIII din 03.10.1996; în art.4 alin.(1) lit. n), art. 9 alin. (2), art. 21 alin. (1), (2), art.22, art.23, art. 25 alin. (2), art.26, art.31 alin.(4), art.34 alin. (3) ale Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, nr. 178 din 25.07.2014; în denumirile Capitolelor III, IV, în pct.2.3, pct.3.1-4.1, 4.3, 4.4, 6.1-6.6, 7.1, 7.2, 8.2, 8.3, 10.3, 10.6, 10.7, 10.9, 10.10, 10.14, 10.19, 10.21-10.25, 10.27-10.32, 10.34, 11.2, 12.1 ale Regulamentului cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a inspecției judiciare, aprobat prin Hotărârea CSM nr.506/24 din 13.11.2018; în pct.10.1 al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea CSM nr.668/26 din 15.09.2015; în pct.14.3, pct.5.5 lit. b), pct.9.6 lit.k) ale Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Secretariatului Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea CSM nr.112/5 din 05.02.2013; în pct.10, pct.38 și Anexa nr.1 ale Regulamentului cu privire la volumul, metodele, temeiurile și procedura de verificare a activității organizatorice a instanțelor judecătorești la îndeplinirea justiției, aprobat prin Hotărârea CSM nr.239/9 din 12.03.2013.
2. **Componența substanțială a inspecției judiciare.** Cu titlu de *lege ferenda*, propunem modificarea art. 7¹ alin. (3) al Legii cu privire la Consiliului Superior al Magistraturii nr. 947-XIII din 03.10.1996, prin înlocuirea termenului de „inspector judecător” cu termenul de „inspector judiciar” și excluderea expresiei „și care nu a exercitat funcția de judecător pe parcursul ultimilor 3 ani”. Conținutul articolului 7¹ alin. (3) ar fi următorul: „Poate fi aleasă în funcția de inspector judiciar persoana care deține diploma de licențiat în drept sau echivalentul acesteia, cu o vechime în specialitatea juridică de cel puțin 7 ani și o reputație ireproșabilă, în condițiile stabilite la art.6 alin.(4) din Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului. Este declarat ales candidatul care a acumulat mai mult de jumătate din voturile membrilor Consiliului Superior al Magistraturii”. A completa Legea cu privire la Consiliului Superior al Magistraturii nr. 947-XIII din 03.10.1996 cu un nou alineat – art.7¹ alin.(3¹), cu următorul conținut: „Inspectorii judiciari pot fi selectați din rândul judecătorilor. Numărul inspectorilor judiciari selectați din rândul judecătorilor nu poate fi mai mic de jumătate din numărul total al membrilor inspecției judiciare”.

Corespunzător, modificări și completări analogice ar trebui efectuate în Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a inspecției judiciare, aprobat prin Hotărârea CSM nr.506/24 din 13.11.2018, prin redarea conținutului pct.3.3 în două elemente structurale distincte: lit.a) și lit.b). La pct.3.3 lit.a) a înlocui termenul de „inspector judecător” cu termenul de „inspector judiciar” și a exclude expresia „și care nu a exercitat funcția de judecător pe parcursul ultimilor 3 ani”. A introduce pct.3.3 lit.b) cu următorul conținut: „Inspectorii judiciari pot fi selectați din rândul judecătorilor. Numărul inspectorilor judiciari selectați din rândul judecătorilor nu poate fi mai mic de jumătate din numărul total al membrilor inspecției judiciare” (concluzii și recomandări dezvoltate în: Creciun N., „Criterii de evaluare a calității și eficienței activității inspecției judiciare”).

3. **Competențe.** Considerăm oportun și necesar a completa art. 7¹ alin. (6) al Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr.947-XIII din 03.10.1996 cu lit.e), având următorul conținut: [Inspecția judiciară are următoarele competențe:] verifică cererile privind apărarea reputației și independenței judecătorilor, a imaginii și independenței justiției. Corespunzător, a completa pct.5.1 al Regulamentului cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a inspecției judiciare, aprobat prin Hotărârea CSM nr.506/24 din 13.11.2018, cu lit. j), având următorul conținut: [Inspecția judiciară are următoarele competențe:] verifică cererile privind apărarea reputației și independenței judecătorilor, a imaginii și independenței justiției (Concluzii și recomandări dezvoltate în: Creciun N., „Rolul inspecției judiciare în apărarea reputației profesionale a judecătorilor și a imaginii justiției”).
4. **Procedura disciplinară în privința judecătorilor:** în Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25.07.2014 și în Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a inspecției judiciare, aprobat prin Hotărârea CSM nr.506/24 din 13.11.2018, ar trebui clarificate fazele procedurii disciplinare în privința judecătorilor (verificarea sesizării și cercetarea disciplinară), prin precizarea esenței fiecărei faze și a statutului inspectorilor judiciari în cadrul fiecărei faze (concluzii și recomandări dezvoltate în: Creciun N., „Verificarea sesizării și cercetarea disciplinară în contextul răspunderii disciplinare a judecătorilor”).
5. **Politici anticorupție judiciară.** În vederea recunoașterii rolului activ al autogovernării judecătorești în prevenirea și combaterea corupției judiciare, a completa art. 7¹ al Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr.947-XIII din 03.10.1996 cu alin.(6¹), cu următorul conținut: „Dacă în procesul exercitării de către inspectorul judiciar a competențelor funcționale sunt depistate posibile elemente ale unei componente de

infracțiune în conduita unui judecător sau a altui subiect din sistemul judiciar, inspectorul judiciar, direct sau prin intermediul inspectorului judiciar principal ori al Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, este obligat să sesizeze organul de urmărire penală competent” (concluzii și recomandări dezvoltate în: Negru A., Creciun N., „Should the Judicial Inspection Body Care about Judicial Corruption? The Cases of Moldova and Romania”).

6. ***Remedierea lacunelor în actele normativ-juridice, prin aducerea Hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii în concordanță cu Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.*** În acest sens, se recomandă modificarea și completarea pct.7.2 al Regulamentului cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a inspecției judiciare, aprobat prin Hotărârea CSM nr.506/24 din 13.11.2018, ce se referă la examinarea demersurilor care au ca obiect acordul Consiliului Superior al Magistraturii privind pornirea urmăririi penale împotriva judecătorului, prin: înlocuirea expresiei „în termen de 15 zile” cu „imediat, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare”. Astfel, pct.7.2 ar avea următorul conținut: „Inspectorul judiciar, imediat, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare de la data primirii spre executare, verifică circumstanțele indicate în demers, solicită explicații de la judecătorul sesizat și perfectează nota informativă, care se prezintă Consiliului Superior al Magistraturii spre examinare”.

În același context, a abroga pct.11.15 al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea CSM nr.668/26 din 15.09.2015 și a-l expune în felul următor: pct.11.15 – „Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii prin care acesta își expune acordul sau dezacordul pentru pornirea urmăririi penale în condițiile art.19 alin.(4) din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Magistraturii, cu anonimizarea datelor cu privire la identitatea judecătorului”.

Considerăm că recomandările propuse și-ar putea aduce aportul în valorificarea efectivă a inspecției judiciare în sporirea calității și eficienței justiției naționale, consecvența și corectitudinea actelor normativ-juridice pertinente fiind o precondiție absolut necesară realizării dreptului, alături de alte categorii cu impact substanțial asupra performanței, dar și asupra credibilității autorității judecătorești în ansamblu, cum sunt: independența, imparțialitatea, integritatea și incoruptibilitatea judiciară, etica și disciplina judiciară, cultura comunicării judiciare profesionale și nivelul înalt al culturii și al conștiinței juridice profesionale.

BIBLIOGRAFIE:

Surse în limba română:

1. ALT, Eric. Calitatea hotărârilor judecătorești. In: *Revista Forumul Judecătorilor* [online]. 2009, nr. 2, pp. 52-56 [citat 20.12.2020]. ISSN 2065-8745. Disponibil: <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/Art-7-Forumul-judecatorilor-nr-2-2009.pdf>
2. ARAMĂ, Elena. Interpretarea juridică: de la elemente juridice și politice la bun simț. In: *Statul, securitatea și drepturile omului în condițiile societății informaționale: conf. șt.-practică intern., 13-14 decembrie 2018*, Chișinău: Artpoligraf, 2019, pp.41-47. ISBN 978-9975-108-88-1
3. ARSENI, Alexandru, ROȘCA, Constantin. Consiliul Superior al Magistraturii veritabil garant al independenței puterii judecătorești: reglementări legale și abordări doctrinare. In: *Revista Națională de Drept*. 2014, nr. 1(159), pp.13-19. ISSN 1811-0770.
4. Avizul nr. 3 (2002) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei asupra principiilor și regulilor privind imperatiile profesionale aplicabile judecătorilor și în mod deosebit a deontologiei, comportamentelor incompatibile și imparțialității [online]. Strasbourg, 19.11.2002 [citat 20.12.2020]. <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&id=1212265&direct=true>
5. Avizul nr. 10 (2007) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei referitor la Consiliul Justiției în serviciul societății [online]. Strasbourg, 23.11.2007 [citat 20.12.2020]. Disponibil: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&id=1254135&Site=COE&direct=true>
6. Carta Europeană cu privire la Statutul judecătorului [online]. Consiliul Europei, Strasbourg, 1998 [citat 20.12.2020]. Disponibil: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/106139>
7. COCÎRȚĂ, Alexandru. *Reformarea justiției în contextul implementării Planului de Acțiuni UE-Moldova* [online]: Chișinău, Arc, 2009, 128 p. [citat 20.12.2020]. ISBN 978-9975-61-526-6. Disponibil: <http://www.e-democracy.md/files/alexandru-cocirta-reforma-justitiei.pdf>
8. COJOCARU, Violeta. Corelația dintre răspunderea disciplinară și morală a magistratului. In: *Revista Institutului Național al Justiției* [online]. 2016, nr.1(36), pp. 29-32 [citat 20.12.2020]. ISSN 1857-2405. Disponibil: https://www.inj.md/sites/default/files/17/29_32_Corelatia%20dintre%20raspunderea%20disciplinara%20si%20morala%20a%20magistratului_0.pdf
9. DANILEȚ, Cristi. Consiliul Superior al Magistraturii – competențe nelegale în domeniul deontologiei magistraților. In: *Revista Forumul Judecătorilor* [online]. 2009, nr.1, pp.41-50 [citat 20.12.2020]. ISSN 2065-8745. Disponibil: <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/Art-7-forumul-judecatorilor-nr-1-2009.pdf>
10. DANILEȚ, Cristi. *Corupția și anticorupția în sistemul juridic* [online]. Editura C.H. Beck, 2009, 209 p. [citat 20.12.2020]. ISBN 978-973-115-639-2. Disponibil: https://www.kas.de/c/document_library/get_file?uuid=3aa82403-8d21-bd2f-132c-181792196d98&groupId=252038
11. GÂRBULEȚ, Ioan. Procedura sancționării disciplinare a magistraților. I. Etapa verificărilor prealabile. In: *Revista Universul Juridic* [online]. 2017, nr. 2, pp.5-33 [citat 20.12.2020]. ISSN 2393-3445 Disponibil: <https://www.universuljuridic.ro/wp->

[content/uploads/2017/03/01_Revista_Universul_Juridic_nr_02-2017_PAGINAT_BT_I_Garbulet.pdf](#)

12. Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate a articolului 23 alin.(2) din Legea nr.947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (ridicarea imunității judecătorului). (Sesizările nr.31g/2017 și nr.55g/2017): nr. 23 din 27.06.2017. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 22.09.2017, nr.340-351
13. Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice (verificarea judecătorilor de către Serviciul de Informații și Securitate), (Sesizarea nr. 115g/2017): nr.32 din 05.12.2017. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 09.02.2018, nr.40-47
14. Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii: nr. 947-XIII din 19 iulie 1996. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 22.01.2013, nr. 15-17
15. Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor: nr. 178 din 25 iulie 2014. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 15.08.2014, nr. 238-246
16. NEGRU, Andrei. *Consolidarea justiției în statul contemporan democratic*. Chișinău: Sirius, 2012. 240 p. ISBN 978-9975-57-039-8
17. POALELUNGI, Mihai, NEGRU, Andrei. Argumentarea imunității judecătorului în realitatea juridică națională. In: *Revista Națională de Drept*. 2012, nr.11(146), pp. 19-28. ISSN 1811-0770.
18. Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a inspecției judiciare. Aprobata prin Hotărârea CSM: nr. 506/24 din 13.11.2018. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 18.01.2019, nr.13-21
19. Regulamentul cu privire la volumul, metodele, temeiurile și procedura de verificare a activității organizatorice a instanțelor judecătorești la îndeplinirea justiției. Aprobata prin Hotărârea CSM: nr. 239/9 din 12.03.2013. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 31.05.2013, nr. 119-121
20. VOET, Stefaan, STORME, Marcel. Experiența reformei judiciare instituționale în Belgia: noile organe care administrează sistemul judiciar. In: *Revista Forumul Judecătorilor* [online]. 2016, nr. 1, pp. 25-41 [citată 20.12.2020]. ISSN 2065-8745. Disponibil: <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/art-3.pdf>

Surse în limba engleză:

21. Breaking up judges' isolation - Guidelines to improve the judge's skills and competences, strengthen knowledge sharing and collaboration, and move beyond a culture of judicial isolation [online]. CEPEJ(2019)15/6 December 2019 [citată 20.12.2020]. Disponibil: <https://rm.coe.int/cepej-2019-15-en-knowledge-sharing/16809939e4>
22. Checklist for promoting the quality of justice and the courts [online]. European Commission for Efficiency of Justice (CEPEJ), Strasbourg, 2008. [citată 20.12.2020]. Disponibil: <https://rm.coe.int/european-commission-for-efficiencyof-justice-cepej-checklist-for-promo/16807475cf>
23. Global Measures of Court Performance [online]. International Consortium for Court Excellence, Melbourne, 2nd Edition, 2018, 104 p. [citată 20.12.2020] Disponibil: http://www.courtexcellence.com/data/assets/pdf_file/0021/7617/global-measures-publication-sep-2018.pdf
24. GLOPPEN, Siri. Courts, Corruption and Judicial Independence. In: SOREIDE, Tina, WILLIAMS, Aled., eds. *Corruption, Grabbing and Development: Real World Challenges*

- [online]. Bergen, Norway: Edward Elgar Publishing, 2014, pp. 68-79 [citat 20.12.2020]. ISBN: 978 1 78254 440 1. Disponibil: <https://www.cmi.no/publications/5091-courts-corruption-and-judicial-independence#author-details>
25. International Framework for Court Excellence [online]. International Consortium on Court Excellence. National Center for State Courts. 2nd Edition, March 2013, 60 p. [citat 20.12.2020]. Disponibil: http://www.courtexcellence.com/_data/assets/pdf_file/0013/7312/the-international-framework-2e-2014-v3.pdf
  26. International Framework for Court Excellence [online]. International Consortium on Court Excellence, 3rd Edition, May 2020, 48 p. [citat 20.12.2020]. Disponibil: http://www.courtexcellence.com/_data/assets/pdf_file/0015/53124/The-International-Framework-3E-2020-V2.pdf
  27. Measuring the Quality of Justice [online]. European Commission for Efficiency of Justice (CEPEJ), Strasbourg, 2016 [citat 20.12.2020]. Disponibil: <https://rm.coe.int/european-commission-for-the-efficiency-of-justice-cepej-measuring-the-/1680747548>
  28. Report of the Special Rapporteur on the independence of judges and lawyers [online]. A/67/305, UN DOC, 13.08.2012 [citat 20.12.2020]. Disponibil: <https://undocs.org/pdf?symbol=en/A/67/305>
  29. ROTUNDA, Ronald D. Judicial Transparency, Judicial Ethics and a Judicial Solution: An Inspector General for the Courts. In: *Revista Forumul Judecătorilor* [online]. 2011, nr.2, pp. 16-34 [citat 20.12.2020]. ISSN 2065-8745. Disponibil: <http://www.forumuljudecatorilor.ro/wp-content/uploads/Art-2-Forumul-judecatorilor-nr-2-2011-2.pdf>
  30. WEXLER, David B., Getting Started with the Mainstreaming of Therapeutic Jurisprudence in Criminal Cases: Tips on How and Where to Begin [online]. In: *Revista Española de Investigación Criminológica*. 2016, vol.14, Arizona Legal Studies Discussion Paper, pp.16-39. [citat 20.12.2020]. ISSN: 1696-9219. Disponibil: <https://ssrn.com/abstract=2858589>

LISTA PUBLICAȚIILOR LA TEMA TEZEI

1. Publicație în carte de specialitate (monografie colectivă)

- 1.1 CRECIUN, Natalia. Criterii de evaluare a calității și eficienței activității inspecției judiciare. In: *Contextul multidimensional actual al guvernării și drepturilor omului în Republica Moldova*. Chișinău, Artpoligraf, 2021, pp.126-157. ISBN 978-9975-3498-3-3

2. Articole în reviste științifice:

- 2.1 NEGRU, Andrei, CRECIUN, Natalia. Should the Judicial Inspection Body Care about Judicial Corruption? The Cases of Moldova and Romania. In: *Cogito. Multidisciplinary Research Journal* [online]. 2020, vol.XII, nr.3, pp. 120-152. [citată 20.12.2020]. ISSN 2068-6706. Disponibil: <https://cogito.ucdc.ro/COGITO%20septembrie%202020.pdf#page=120> (Revista este inclusă în BDI: SCOPUS, EBSCO, CEEOL, PROQUEST și Index Copernicus, Heinonline, Ulrich's Periodicals Directory, Doaj)
- 2.2 CRECIUN, Natalia. Modul de apreciere a categoriilor de adresări examinate de inspecția judiciară. In: *Revista Institutului Național al Justiției* [online]. 2018, nr. 1(44), pp. 17-24 [citată 20.12.2020]. ISSN 1857-2405. Disponibil: <https://www.inj.md/sites/default/files/18/Modul%20de%20apreciere%20a%20categoriilor%20de%20adresari%20examine%20de%20inspectia%20judiciara.pdf> (Revista acreditată în categoria „B”, indexată și arhivată în Instrumentul Bibliometric Național, inclusă în bazele de date internaționale: HeinOnline, DOAJ și Copernicus)
- 2.3 NEGRU, Andrei, CRECIUN, Natalia. Reconceptualizarea funcției de control a inspecției judiciare. In: *Studia Universitatis Moldaviae* [online]. 2018, nr. 3(113), pp. 47-56 [citată 20.12.2020]. ISSN 1814-3199 (Print). ISSN 2345-1017 (Online). Disponibil: http://studiamsu.eu/wp-content/uploads/05.p.47-56_113.pdf (Revista acreditată în categoria „B”, indexată și arhivată în Instrumentul Bibliometric Național, inclusă în bazele de date internaționale: OAJI.net, CiteFactor, DOAJ, Google Scholar ș.a.)
- 2.4 CRECIUN, Natalia. Particular forms of evaluation and assessment of judges: between exigency of a consolidated justice and violation of justice independence. In: *Revista Institutului Național al Justiției* [online]. 2019, nr. 2(49), pp. 54-60 [citată 20.12.2020]. ISSN 1857-2405. Disponibil: DOI: 10.4337/9781786430793 https://www.inj.md/sites/default/files/19/54-60_3.pdf (Revista acreditată în categoria „B”, indexată și arhivată în Instrumentul Bibliometric Național, inclusă în bazele de date internaționale HeinOnline, DOAJ și Copernicus)
- 2.5 CRECIUN, Natalia. La protection juridique des juges poursuivis pénalement par des mécanismes d'autogouvernement judiciaire. In: *Revista Institutului Național al Justiției* [online]. 2020, nr. 1(52), pp. 52-60. [citată 20.12.2020]. ISSN 1857-2405. Disponibil: https://www.inj.md/sites/default/files/1.%20RINJ_1_52_2020%20SITE2.pdf (Revista

- acreditată în categoria „B”, indexată și arhivată în Instrumentul Bibliometric Național, inclusă în bazele de date internaționale HeinOnline, DOAJ și Copernicus)
- 2.6 ȚURCANU, Radu, CRECIUN, Natalia. The role of Court Presidents and of the judicial inspection body in strengthening the performance of the Judiciary. Functional interactions for achieving a common goal. In: *Studia Universitatis Moldaviae* [online]. 2021, nr. 3(143), pp. 82-93 [citat 05.03.2021]. ISSN 1814-3199 (Print), 2345-1017 (Online). Disponibil: <http://studiamsu.eu/wp-content/uploads/8.-p.-82-932.pdf> (Revistă acreditată în categoria „B”, indexată și arhivată în Instrumentul Bibliometric Național, inclusă în bazele de date internaționale: OAJI.net, CiteFactor, DOAJ, Google Scholar ș.a.)

3. *Comunicări și rezumate ale comunicărilor în lucrările conferințelor științifice*

Comunicări în lucrările conferințelor științifice internaționale (desfășurate în Republica Moldova):

- 3.1 CRECIUN, Natalia. Privire generală asupra instituției inspecției judiciare. Aspecte comparative. In: *Perspectivile și problemele integrării în spațiul european al cercetării și educației: conf. șt. intern., 7 iunie 2016* [online]. Universitatea de Stat B. P. Hașdeu din Cahul, iunie 2016, vol. III pp. 104-109. [citat 20.12.2020]. ISBN: 978-9975-88-041-1. Disponibil: http://usch.md/wp-content/uploads/2015/11/Conferinta-USC-2016_Atelierul-1-4-cu-CIP.pdf
- 3.2 CRECIUN, Natalia. Rolul inspecției judiciare în responsabilizarea președinților instanțelor de judecată. In: *Perspectivile și problemele integrării în spațiul european al cercetării și educației: conf. șt. intern., 7 iunie 2018* [online]. Universitatea de Stat B. P. Hașdeu din Cahul, iunie 2018, vol. V, pp. 106-110. [citat 20.12.2020]. ISBN: 978-9975-88-041-1. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/66756
- 3.3 CRECIUN, Natalia. Confidentiality and Transparency in the Judicial Inspection Works. The Case of the Republic of Moldova. In: *Perspectivile și problemele integrării în spațiul european al cercetării și educației: conf. șt. intern., 5 iunie 2020* [online]. Universitatea de Stat B. P. Hașdeu din Cahul, 2020, vol. VII, partea I, pp. 121-127. [citat 20.12.2020]. ISBN: 978-9975-88-060-2. Disponibil: <https://conference-prospects.usch.md/20201.pdf>
- 3.4 CRECIUN, Natalia. Professional legal culture and legal consiousness – premises of the efficiency and credibility of the judicial inspection body. In: *Statul, securitatea și drepturile omului în condițiile societății informaționale: conf. șt. intern, 12-13 decembrie 2019*. Chișinău, Artpoligraf, 2020, pp. 420-437. ISBN 978-9975-3462-2-1

Comunicări în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională:

- 3.5 CRECIUN, Natalia. Excluderea dreptului judecătorilor în funcție de a accede în inspecția judiciară – mijloc de soluționare a conflictelor de interese sau subminarea esenței autoadministrării judecătorești. In: *Realități și perspective ale învățământului juridic național: conf. șt. naț. cu part. intern., 01-02 octombrie 2019* [online]. Chișinău, CEP USM, 2020 vol. I, pp. 212-220. [citat 20.12.2020]. ISBN 978-9975-149-79-2. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/118065

Comunicări în lucrările conferințelor naționale:

- 3.6 CRECIUN, Natalia. Rolul Inspecției Judiciare în apărarea reputației profesionale a judecătorilor și a imaginii justiției. In: *Redimensionarea valorilor democratice în condițiile societății informaționale: conf. șt. naț., 7-8 decembrie 2017* [online]. Chișinău, USM, pp. 411-418. [citată 20.12.2020]. ISBN 978-9975-3178-4-9. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/401-418.pdf

Rezumate ale comunicărilor în lucrările conferințelor naționale cu participare internațională:

- 3.7 CRECIUN, Natalia. Abordări normativ-juridice privind instituția inspecției judiciare. In: *Integrare prin cercetare și inovare: conf. șt.-practică naț. cu part. intern., 28-29 septembrie 2016*. Rezumate ale comunicărilor [online]. Chișinău, CEP USM, 2016, pp. 229-233 [citată 20.12.2020]. ISBN: 978-9975-71-816-5. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/76111
- 3.8 CRECIUN, Natalia. Examinarea de către inspecția judiciară a petițiilor și sesizărilor (Aspecte comune și distinctive). In: *Integrare prin cercetare și inovare: conf. șt. naț. cu part. intern., 9-10 noiembrie 2017* Rezumate ale comunicărilor. Chișinău, CEP USM, pp. 229-233. ISBN 978-9975-71-812-7
- 3.9 CRECIUN, Natalia. Opinii asupra modului de reorganizare a inspecției judiciare expus în actualele proiecte de acte normative. In: *Integrare prin cercetare și inovare: conf. șt. naț. cu part. intern., 8-9 noiembrie 2018*. Rezumate ale comunicărilor [online]. Chișinău, CEP USM, pp. 84-88. [citată 20.12.2020]. ISBN: 978-9975-142-50-2. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/78676
- 3.10 CRECIUN, Natalia. Verificarea sesizării și cercetarea disciplinară în contextul răspunderii disciplinare a judecătorilor. In: *Integrare prin cercetare și inovare: conf. șt. naț. cu part. intern., 7-8 noiembrie 2019*. Rezumate ale comunicărilor [online]. Chișinău, CEP USM, Chișinău, 2019, pp. 69-73. [citată 20.12.2020]. ISBN: 978-9975-149-46-4. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/88642
- 3.11 CRECIUN, Natalia. Criteria for evaluating quality and efficiency of the judicial inspection activity. In: *Integrare prin cercetare și inovare, conf. șt. naț. cu part. intern., 7-8 noiembrie 2020* [online]. Chișinău, CEP USM, pp. 208-213. [citată 20.12.2020]. ISBN: 978-9975-152-48-8. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/114041

ADNOTARE

Creciun Natalia, „Axiologia inspecției judiciare în eficientizarea activității autorității judecătorești”, teză de doctor în drept, Chișinău, 2021

Structura tezei: introducere, patru capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 319 titluri, 212 pagini de text de bază. Rezultatele obținute sunt publicate în 18 lucrări (1 compartiment într-o monografie colectivă, 6 articole științifice, 6 comunicări în materialele conferințelor științifice, 5 rezumate ale comunicărilor în materialele conferințelor științifice).

Cuvinte cheie: inspecție judiciară, autoritate judecătorească, Consiliul Justiției, calitatea și eficiența justiției, etica și disciplina judiciară, control specializat, consolidarea justiției.

Scopul lucrării: cercetarea complexă a instituției inspecției judiciare și argumentarea valorii ei în procesul eficientizării activității autorității judecătorești, în dinamica unei justiții consolidate, specifice unui regim democratic de guvernare.

Obiectivele propuse spre realizare: a clarifica locul organului de inspecție judiciară în sistemul judiciar; a interpreta rolul organului de inspecție judiciară în eficientizarea activității autorității judecătorești; a demonstra componența substanțială a organului de inspecție judiciară; a distinge statutul inspectorilor judiciari în procesul exercitării atribuțiilor; a sintetiza particularitățile competențelor organului de inspecție judiciară; a standardiza principiile de activitate specifice organului de inspecție judiciară; a justifica valoarea organului de inspecție judiciară în eficientizarea activității autorității judecătorești.

Noutatea și originalitatea științifică: cu titlu de novație, a fost proiectat un așa-numit model al organului de inspecție judiciară, prin elucidarea particularităților organizaționale și funcționale inerente unui atare organ de control judiciar. În aceeași ordine de idei, într-o manieră inedită, a fost lansată propunerea reconsiderării funcției de control a inspecției judiciare, prin instituirea în cadrul său a funcției de inspector judiciar de investigație, care să desfășoare activitate operativă.

Rezultatul obținut care contribuie la soluționarea unei probleme științifice importante rezidă în demonstrarea valorii strategice a organului de inspecție judiciară, ca element indispensabil al magistraturii, fapt care a generat clarificarea locului, rolului, componenței, a principiilor de organizare și de funcționare a acestei instituții, în vederea direcționării activității specifice de analiză, verificare și control spre eficientizarea activității autorității judecătorești, în contextul unei justiții independente și consolidate.

Semnificația teoretică: s-a reușit conceptualizarea gradului de relaționare a organului de inspecție judiciară cu magistratura și valorile ei, argumentarea componenței substanțiale a organului de inspecție judiciară, evaluarea nivelului de independență funcțională de care trebuie să se bucure inspecția judiciară, detectarea domeniilor care necesită completare sau perfecționare pe cale normativ-juridică, reconsiderarea funcției de control a inspecției judiciare etc.

Valoarea aplicativă: conținutul tezei este centrat pe aplicabilitatea concluziilor și recomandărilor cu privire la modul de organizare și de funcționare a organului de inspecție judiciară. Opiniile lansate sunt argumentate prin prisma standardelor internaționale în domenii specifice de manifestare a justiției și pot fi luate în considerație în procesul de reformare a sistemului judiciar, în scopul eficientizării și consolidării justiției naționale.

Implementarea rezultatelor științifice: principalele rezultate științifice au fost argumentate în publicații științifice, care pot prezenta interes pentru subiecții implicați nemijlocit în reformarea sectorului justiției, dar și pentru teoreticieni și practicieni în drept, pentru studenți, masteranzi și doctoranzi la drept.

АННОТАЦИЯ

Кречун Наталья, «Аксиология судебной инспекции в повышении эффективности деятельности судебной власти», диссертация на соискание учёной степени кандидата юридических наук, Кишинэу, 2021 год

Структура диссертации: введение, четыре главы, общие выводы и рекомендации, библиография из 319 наименований, 212 страниц основного текста. Результаты опубликованы в 18 статьях (1 раздел в коллективной монографии, 6 научных статей, 6 докладов конференции, 5 тезисов докладов конференции).

Ключевые слова: судебная инспекция, судебная власть, совет юстиции, качество и эффективность правосудия, судебная этика и дисциплина, специализированный контроль, консолидация юстиции.

Цель работы: комплексное исследование института судебной инспекции и аргументация ценностей, а также процесса повышения эффективности деятельности судебной власти в динамике консолидированного правосудия.

Задачи работы: определить место органа судебной инспекции в судебной системе; интерпретировать роль судебной инспекции в повышении эффективности деятельности судебной власти; продемонстрировать органический состав судебной инспекции; уточнить статус судебных инспекторов в процессе исполнения своих полномочий; обобщить компетенции судебной инспекции и их особенности; стандартизировать принципы деятельности судебной инспекции; обосновать значение судебной инспекции в повышении эффективности деятельности судебной власти.

Научная новизна и оригинальность: в качестве новации, была разработана модель судебной инспекции, в которой разъясняются организационные и функциональные особенности, присущие данному органу судебного контроля. Автором выдвинуто предложение о пересмотре контрольных функций судебной инспекции путем добавления функции оперативной деятельности.

Достигнутый результат, способствующий решению важной научной проблемы: заключается в демонстрации стратегической значимости судебной инспекции как незаменимого элемента судебной системы, что способствовало прояснению места, роли, состава, организационных и функциональных принципов, характерных для данного органа, с тем чтобы направить деятельность по анализу, проверке и контролю на повышение эффективности деятельности судебной власти в контексте независимого и консолидированного правосудия.

Теоретическая значимость: удалось определить степень взаимосвязи между судебной инспекцией, судебной властью и принципами, которыми они руководствуются; определить уровень функциональной независимости судебной инспекции; выявить области, нуждающиеся в качественной нормативно-правовой доработке; пересмотреть концепцию контрольной функции судебной инспекции и т. д.

Практическая ценность работы: содержание диссертации разработано с учетом возможности применения выводов и рекомендаций по организации и функционированию судебной инспекции. Мнения автора основаны на международных стандартах в определенных областях проявления юстиции и могут быть учтены при реформировании судебной системы с целью повышения эффективности и консолидации национальной юстиции.

Применение научных результатов: основные научные результаты нашли свое отражение в научных публикациях автора, которые могут представлять интерес для субъектов, непосредственно участвующих в реформировании юстиции, а также для теоретиков и практиков права, студентов, магистров и аспирантов.

ANNOTATION

Creciu Natalia, „The axiology of the judicial inspection in streamlining the activity of the judicial authority”, PhD thesis in law, Chisinau, 2021

Structure of the thesis: introduction, four chapters, general conclusions and recommendations, bibliography of 319 titles, 212 pages of basic text. The results are published in 18 papers (1 compartment in a collective monograph, 6 scientific papers, 6 communications in collections of scientific conferences, 5 summaries of communications in collections of scientific conferences).

Keywords: judicial inspection, judicial authority, Council for the Judiciary, quality and efficiency of justice, judicial ethics and discipline, specialized control, consolidation of justice.

Purpose of the paper: realization of a complex research of the judicial inspection institution and of reasoning its value in the process of streamlining the activity of the judicial authority, in the dynamic of a consolidated justice, specific for a democratic governing regime.

Objectives of the paper: to clarify the place of the judicial inspection body in the judicial system; to interpret the role of the judicial inspection body in streamlining the activity of the judicial authority; to demonstrate the substantial composition of the judicial inspection body; to distinguish the status of judicial inspectors in the process of carrying out their attributions; to synthesize the peculiarities of the competences of the judicial inspection body; to justify the value of the judicial inspection body in streamlining the activity of the judicial authority.

Scientific novelty and originality: as a novation, a so-called model of the judicial inspection body has been designed, through elucidation of inherent organizational and functional peculiarities of such a body of judicial control. On the same note, a proposal of reconsidering the control function of the judicial inspection has been launched in a unique way, through establishing of the function of investigative judicial inspector, to carry out operative activity.

Achieved result which contributes to solving an important scientific problem: resides in the demonstration of the strategic value of the judicial inspection body, as an indispensable element of the judiciary, fact that has generated the clarification of the place, the role, the composition, organizational and operational principles specific for the named institution, in order to direct the particular activity of analysis, verification and control to streamlining the activity of the judicial authority, in the context of an independent and consolidated justice.

Theoretical significance: we succeeded in the conceptualization of the degree of relationship between the judicial inspection body, the judiciary and its values, the argumentation of the substantial composition of the judicial inspection body, the evaluation of the level of functional independence that the judicial inspection must enjoy, the detection of areas that need normative and legal completion and improvement, the reconsideration of the control function of the judicial inspection etc.

Applicative value: the content of the thesis is centered on the applicability of conclusions and recommendations on the organization and functioning of the judicial inspection body. The launched opinions are argued through the prism of international standards in particular fields of manifestation of justice and can be considered in the process of reformation of the judicial system, in order to streamline and consolidate the national justice.

Implementation of scientific results: the basic scientific results have been argued and developed in scientific publications that may be of interest for the subjects directly involved in the reformation of the justice sector, as well as for theorists and practitioners in law, for students, masters and doctoral students at law.

CRECIUN NATALIA

**AXIOLOGIA INSPECȚIEI JUDICIARE
ÎN EFICIENTIZAREA ACTIVITĂȚII
AUTORITĂȚII JUDECĂTOREȘTI**

551.01 - TEORIA GENERALĂ A DREPTULUI

Rezumatul tezei de doctor în drept

Aprobat spre tipar: 08.07.2021
Hârtie ofset. Tipar ofset.
Coli de tipar.: 2,7

Formatul hârtiei 60x84 1/16
Tiraj 30 ex.
Comanda nr.79/21

Centrul Editorial-Poligrafic al Universității de Stat din Moldova
mun. Chișinău, str. Alexei Mateevici, 60, MD 2019